

KOCH ANTAL

(1843–1927)

Sokan és sokszor elmondták már Koch Antalról, hogy a mindenkori magyar geológia egyik legjelentősebb alakja, hogy a 19–20. századi magyar földtani oktatás (Kolozsváron és Budapesten egyaránt) egyik meghatározó egyénisége volt, hogy Erdély földtani megismerésében egyedül többet tett, mint 19. századi itteni szaktársai együttesen. Akkor mit lehet még mondani újat róla? Jelen dolgozatunkban két irányban próbálunk továbblépni személyisége kora tudományára kisugárzó hatásának jobb megismerésében: egyrészt szándékunk feltárni viszonyát az Erdélyi Múzeum-Egyesülethez, illetve kora erdélyi magyar tudományszerveződéseihez, másrészt (lásd a mellékletet) teljességre törekedve, könyvészeti hűséggel közzétenni Erdélyre vonatkozó irodalmi munkásságát, ezzel egy régi tartozást törlesztve mind Koch Antal emlékével, mind a mai tudománnyal, illetve a tudománytörténettel szemben.

Életútja

Mivel egy korábbi dolgozatunkban¹ részletesen foglalkoztunk életével és a kolozsvári tudományegyetemen betöltött szerepével, itt csak röviden összefoglaljuk a legfontosabbakat, melyek kitűzött célunk felvázolásához, illetve annak követéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

Magyarországra betelepedett német család fiaként 1843. január 7-én született Zomboron (egykoron Magyarország, ma Szerbia területén). Az elemi osztályok elvégzése után Kalocsán és Baján tanult. Már Kalocsán kitűnt a természettudományok iránti érdeklődése, ám szülei más pályát szabtak volna számára, így 1861-ben megszerzett érettségi vizsgája után a teológia felé irányították. Miután több helyen sikeresen bizonyította, hogy nem erre született, a pécsi tanárképző főiskolára iratkozott be. Itt viszont elijesztette az intézmény alacsony színvonala, ezért szülei tudta nélkül, pesti rokonai támogatásával, felvételét kérte az ottani egyetem természettudományi karára. Itt tanár és tanítvány hamar egymásra talált. Szabó József, kora legnagyobb hatású ásvány- és földtan professzora meglátta a fiúban a rendkívüli elhivatottságot, Koch Antal pedig őbenne valódi mesterét. Kapcsolatuk életre szólónak bizonyult. Szabó József indította el a tudományos kutatás útján. Minden segítséget megadott a fiatal tehetség érvényesüléséhez: az éppen induló Magyar Királyi Földtani Intézetben való állás megszerzésében, egy külföldi tanulmányi ösztöndíj elnyerésében, végül a Kolozsvári Tudományegyetem beindításakor az ott felállított ásvány- és földtan katedrára való kinevezésében.

Így került életében először Erdélybe, Kolozsvárra, hol azután 24 évet töltött,² s mely országrésszel a további szakmai munkássága egybeforrt. A 29 évesen kinevezett professzornak e negyed évszázad alatt sikerült magas színvonalon leraknia az erdélyi magyar földtanoktatás alapjait, kutatóiskolát teremteni, tudósgárdát nevelni, feltárni ezen országrész geológiai-ájának sok lényeges elemét és felelősen hozzájárulni az ekkor szerveződő itteni tudományosság építéséhez. El se ment volna innen, csak ismételt ké-

- 1 Waneke Ferenc: *Koch Antal helye és szerepe az erdélyi földtan történetében.* = *Az erdélyi magyar tudomány történetéből.* Szerk. Ilyés Szilárd–Tamásné Szabó Csilla. Kvár 2006. 156–179. Itt lásd a további idevágó könyvészetet is Koch Antal életrajzához, de mindekelőt Pálfy Móric: *Bodrogi Koch Antal r. tag emlékezete 1843–1927.* Az MTA elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek XX/8(1928). 1–40. – Uő: *Bodrogi Koch Antal emlékezete 1843–1927.* Földt. Közl. LVIII/1(1928). 7–14. – Mauritz Béla: *Koch Antal emlékezete, 1843. január 7.–1927. február 8.* Term.tud. Közl. LX/855(1928). 161–165.
- 2 A Kolozsvári Tudományegyetem szolgálatában állt 1872. szeptember 29.–1895. augusztus 29. között. Lásd Márki Sándor: *Az Egyetem eszméjének s a kolozsvári m. kir. Ferenc József-tudomány-egyetemnek története.* Acta Reg. Sci. Univ. Claudiopolitanae Francisco Josephinae anni MDCCCXCV–VI(1896). 99.

résre, nagy hatású tanárai (Hantken Miksa és Szabó József) halálát követően fogadta el a Budapesti Tudományegyetem igénye szerint átszervezett katedráját 1895-ben. Innen ment nyugdíjba a világháború kitörése előtt, egy évre rá, hogy méltó keretben, egykori tanítványai körében megünnepelelték tanári működésének 40. évfordulóját. Nyugalomba vonulásakor a császár – tudományos érdemeiért – nemesi címet adományozott neki.³

Gyermekkori élményei, melyek az 1849-es szabadságharc kegyetlen árnyoldalaihoz kötődtek, tették az első világháború kitörését követően magába fordulóvá, majd az összeomlás, Erdély elveszte, végül hű felesége halála (1920) a teljes elzárkózásához vezetett. Budapesten halt meg 1927. február 8-án.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kezdeteinek földtani vonatkozásai

Koch Antal Kolozsvárra települése időpontjában az intézmény létének tizenharmadik évében volt. Ismerkedjünk meg röviden az eddig megtett út azon elemeivel, melyek a földtanhoz kötődnek.

Annak érdekében, hogy ne kurtítsuk megfogalmazásainkban a múzeumi gondolatot – melynek kirajzolódása Erdélyben már a 18. században elkezdődött –, illendő felidézni Szádeczky Lajos pontosítását, miszerint: „Múzeum alatt a mi irodalmi nyelvszokásunk a múltban nem értett csupán múzeumi gyűjteményt vagy »tár«-t, hanem a szellemi értékek tárházát, nevezetesen a tudományos folyóiratokat is nevezgette *múzeum*nak.”⁴ Az is az igazsághoz tartozik, hogy a 18. századi erdélyi geológiának méltó büszkeségei „Köleséri és Fichtel [ennek az országrésznek] ásványbeli gazdagságáról és jelességeiről”⁵ írott könyvei, de akár Born Ignác Ferberhez írt ásványtani levelei, mégis ki kell jelentenünk, ezek a művek (talán Köleséri munkája kivételével) nem kötődtek ahhoz a szellemi vonulathoz, mely az Erdélyi Múzeum-Egyesületet megelőzte, előkészítette. Legalábbis

- 3 A kapott címer elemei egyértelműen utalnak az Aranyi-hegy andezit-tömbjében általa felfedezett pseudobrookit nevű ásványra, illetve a szintén általa, a szucsági kőbánya eocén kori mészköveiből leírt *Atelospatangus transilvanicus* nevű tüskésbőrű-kövíltre – tehát minden eleme Erdélyhez kötődik! Lásd Vadász Elemér: *Emlékezzünk Koch Antalra! 1843–1927*. Földt. Közl. LXXIII/1–3(1943). 3.
- 4 Szádeczky Lajos: *Az Erdélyi Múzeum-Egylet eredete és rendeltetése*. EM XXI(1904). 155. Ezt idézi bevezetőjében György Lajos: *Az „Erdélyi Múzeum” története 1874–1937*. (Első közlemény). EM XLIV(Új folyam X)/1. 5. is.
- 5 Brassai Sámuel: *Előszó*. EM Évkönyvei I(1861). III.

földtani–ásványtani vonatkozásban: minél közelebb kerülünk a megalapítás pillanatához (1859. november 23.), annál inkább csak a gyűjtemény (és nem a kutatóműhely) gondolatát láthatjuk körülrajzolódni. Ezt viszont nagyon hangsúlyosan, hiszen, amikor az 1842. évi országgyűlés előtt az erdélyi nemzeti múzeumalapítás ügyében föllángolnak a kedélyek, a mindent elindító Kemény-féle felajánlásban hangsúlyosan szerepel az ásványgyűjtemény.⁶ Ez példaként szolgált, s ezért elsőnek épp egy jeles (1890 példányt számláló) ásványgyűjteményt ajánlott fel Gyulay Lajos,⁷ de ismert a Báternay család és Góró Lajos hasonló gesztusa is.⁸

Amikor 1849 után, az első adódó alkalmat megragadva Mikó Imre újból „helyzetet teremtett”, megint jelentős ásványgyűjtemény-felajánlásokat tettek. Elsőnek Torma Károly régész, csicsókeresztúri földbirtokos 600 példányszámú ásvány- és kőületgyűjteményét említi az irodalom.⁹ A lényeges ásvány–földtani adományokat Koch Antal összegezte.¹⁰

Nem is volt gond az indulás éveiben a gyűjtemények gyarapodásával, inkább az anyagok igen eltérő értékével, a tárolással és rendszerezéssel. Bár a felajánlott Mikó-villa átalakítása 1864-ig húzódott, a természettudományi gyűjtemények 1861-től ott kaptak elhelyezést. Eleinte a múzeumőri feladatokat Brassai Sámuel (egy személyben a múzeum igazgatója is) látta el.¹¹

A megalakulás felemelő pillanatait követően alábbhagyott a kezdeti buzgalom. Tiszta képlet: az akkori Erdélyt nem annyira a születő tudományos intézmény mozgatta meg, mint inkább a vérbe tiport forradalom utáni első szabad társasági megmozdulás bódító öröme. Ez nagyon jól tükröződik abban is, hogy a kiegyezést követően szűk körre apadt a cselekedni akaró férfiaké, s hogy a korábbi felajánlásaikról sokan megfeledkeztek.¹²

6 Kelemen Lajos: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület története. = Emlékkönyv az Erdélyi Múzeum-Egyesület félévszázados ünnepére 1859–1909.* Szerk. Erdélyi Pál. Kvár 1909–1942. 9–10. – Szabó T. Attila: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület története és feladatai.* Kvár 1942. 15–18. – Sebestyén Kálmán: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület. = Az erdélyi magyar felsőoktatás évszázada.* Bp. 1999. 13. Sajnos, a gyűjtemény, mielőtt méltó rendeltetési helyére kerülhetett volna, 1849-ben jelentősen károsodott. Lásd Szilágyi Sándor: *Az erdélyi múzeum előzményei.* Budapesti Szemle 1859/VII. 345, fide: Kelemen Lajos: *i.m.* 19.

7 Szádeczky Lajos: *i.m.* 155. – Kelemen Lajos: *i.m.* 10.

8 Uo. 18. – Brassai Sámuel: *i.m.* V.

9 Uo. 27. – Torma Károly később Koch Antalón keresztül is számtalanszor adott kőzet-, ásvány- és kőület-mintákat az EME tárába, többször együtt mentek terepre, a Csicsóhagymási-patak azóta híres miocén kőület-lelhelyére is ő hívta fel a figyelmét, majd a helyszínre is elvezette. Lásd [284] 72. Itt – és a továbbiakban – szögletes zárójelben utalunk a mellékletben szereplő Koch Antal-munkákra.

10 [244] 34.

11 Kelemen Lajos: *i.m.* 40.

12 Uo. 46–47. – Szabó Dénes: *Az E. M. E. és a kolozsvári tudomány-egyetem. = Emlékkönyv az Erdélyi Múzeum-Egyesület félévszázados ünnepére 1859–1909.* Szerk. Erdélyi Pál. Kvár 1909–1942. 96. – Szabó T. Attila: *i.m.* 30.

De térjünk vissza néhány mondat erejéig az indulás ügybuzgó pillanataihoz. Sajnos a tapasztalat hiánya, a természettudományok vérszegény képvisellete (legalábbis a történelem iránt érdeklődőkkel szemben) oda vezetett, hogy az Egyesület önmagát ellentmondásos megfogalmazásokkal jellemezte, és alapszabályzatába olyan hiányosságok is beékelődtek, amelyek később megbosszulták magukat. A leglényegesebb zavart az az ellentmondás szülte, hogy míg Mikó Imre megnyitóbeszédében (1859) az általa kitűzött három cél (1) a múzeumi gyűjtés, (2) *a gyűjtemények tudományos feldolgozása* és (3) a tudományok népszerűsítése volt,¹³ addig az alapszabályzat¹⁴ és a későbbi nyilatkozatok (1868) a második célról megfélelkezve, azt másokra háritották: „távol áll tőlünk a gondolat, hogy múzeumunkat tudományos akadémiának tartsuk. A mi főadatunk más. Mi mint a nemzetnek hű napszámosai, anyagot gyűjtünk, készítünk, rendezünk, hogy tudománnyal foglalkozó honfiaink minél kevesebb akadályokkal küzdve, annál gyorsabban haladhassanak működésükben.”¹⁵

Alapszabályzati hiányosság volt, hogy bár névlegesen elkülönítették a történelmi és természettudományi „szakosztályokat”, ezeknek még formai (annál kevésbé cselekvési) önállóságát sem biztosították. Mi több, első nekibuzdulásra a szakosztályba a tagokat kinevezték, s csak 1861-től volt a tagság választható. Balogh Ernő joggal gyanakodott, hogy a szakosztálynak az 1860-as évekbeli visszaesése ebben az önállótlanásban (is) gyökerezett.¹⁶

Itt álljunk meg egy pillanatra, hogy felmérjük, kik is voltak induláskor a földtan „húzó” emberei, vagyis a tagok közül kikre lehetett e téren számítani. Kevesen voltak. Az 1860. év elején kinevezett 41 természettudományi szakosztálytag közt Bielz Albert (a nagyszebeni szász természettudományosság kiemelkedő képviselője), Hauchard József (parajdi sóbányatiszt), Herepei Károly (bányamérnöki diplomával rendelkező nagyenyedi tanár), Kócsi Károly (a kolozsvári Református Főgimnázium tanára), Kováts Gyula (a Magyar Nemzeti Múzeum őre, a Magyarhoni Földtani Társulat titkára), Kubinyi Ágoston (a MNM igazgatója, a Magyarhoni Földtani Társulat másodelnöke) és Pávay Vajna Elek (világot járt kiváló geológus, 1870-ig az EM

13 Kelemen Lajos: *i.m.* 41.

14 Az 1859-es szöveg (4. paragrafus) szerint: „a múzeum-egylet magának semmi tudós társasági rangot vagy tekintélyt nem fog követelni”. Bár a gondolatot cáfolni igyekezett, a szöveget pontosan idézte Szádeczky Lajos: *i.m.* 159.

15 Szabó József alelnök megfogalmazása. Idézi: Kelemen Lajos: *i.m.* 42. Pedig szintén az ő egy évvel korábbi (1867) egyik kijelentése a földtan szempontjából nagyon fontos volt. Az, mely szerint az Egyesület céljai közt volna „napfényre hozni a föld rejtett kincseit” az országrész gazdasági felemelése érdekében.

16 Balogh Ernő: *A Természettudományi Szakosztály története. 1860–1934.* = *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület háromnegyedszázados tudományos működése 1859–1934.* Szerk. György Lajos. Kvár 1937. 38–39.

őre) jöhettek számításba. És mindezekből csak ketten voltak helybéliek. Amikor egy év múlva önkéntesen lehetett feliratkozni, az elsők között ott volt gróf Eszterházy Kálmán (Kolozsvár későbbi főispánja, majd az EME elnöke) is,¹⁷ aki Pávay Vajna Elekkel és később Koch Antallal is jó szakmai barátságban volt, közösen publikáltak (nevét egy jelentős vezérkövület, a *Sokolovia eszterhazyi* örökítette meg az őslénytanban).

Néhány igazán lelkes munkálkodójának köszönhetően az Egyesület viszonylag hamar elkezdte rendszeres működését, ami nem csak a gyűjtemények rendezésében merült ki, hanem beindultak a felolvasóülések, illetve az Évkönyvek szerkesztése, kiadása. Balogh Ernő számba vette (egy kihagyással és egy tévedéssel) az elhangzott földtani vagy kapcsolódó dolgozatokat, de csak leltárszerűen.¹⁸ Értékelésükbe nem ment bele, pedig meggondolkoztató következtetések vonhatók le abból. Ami a leltárszerű számbavételből nyilvánvalóan kitűnik, az, hogy a földtan jelen van, de nem túl erőteljesen. 1861-ben az EME 11 felolvasóülésén 22 előadás hangzott el, ebből kettő mondható geológiai tárgyúnak és egy kapcsolódó.

Az első földtannal kapcsolatos előadás, ami az EME felolvasóülései keretében elhangzott, a Hauchard Józsefé.¹⁹ A jegyzőkönyv írója ekképpen summázta: „Maga az értekezés semmi újat sem hoz[ott].” A két fentebb említett földtani előadás 1861. november 25-én hangzott el, az egyik Brassai Sámuelé, a másik (hasonló témával) Pávay Vajna Eleké.²⁰ A sokoldalú Brassai nem épp földtani hozzájárulásával jeleskedett, de tiszteletre méltó a feleki gömbkövekkel kapcsolatos azon – igen helyes – megállapítása, hogy azok a rétegben keletkezett konkréciók. Ezzel valóban előrevitte a képződmények megismerését, bár nem adta jelét, hogy ismerné az erre vonatkozó – legalább hazai – irodalmat.²¹ A keletkezéssel kapcsolatos véleményével Pávay is egyetértett.

17 Uo. 3. és 5. lábjegyzet.

18 Uo. 40. A felsorolásából kimaradtak az Pávay Vajna Elek észrevételei Brassai Sámuel előadásával kapcsolatban, szintén a feleki gömbkövek keletkezésére vonatkozólag. Lásd a 20. lábjegyzetet. A tévedése az volt, hogy Hantken Miksa (9 „tudósítás”-ból álló) tanulmányát az erdélyi szentelepekről id. gróf Teleki Domokosnak tulajdonította, holott ő csak a bevezető levelet írta. Lásd Hantken, Maximilian/Miksa: *Köszén-telep keresések Erdély különböző pontjain. Olvastatott sept. 12-én, 1862. Bézvezető levél Id. gróf Teleky Domokostól.* EME Évk. II(1861–1863). 81–101.

19 A dolgozatot Brassai Sámuel olvasta fel. Lásd ***: *A tudományos ülések jegyzőkönyve.* EME Évk. I(1859–1861). 157. – Balogh Ernő: *i. m.* 40.

20 Mindkettő 1861. november 25-én hangzott el, mint az év 16. és 17. előadása. Lásd ***: *A tudományos ülések jegyzőkönyve.* EME Évk. II(1861–1863). 143.

21 A feleki gömbkövekkel a korábbi időkben Michael Ackner (több írásban is), Carl Justus Andrä, Bernard von Cotta is foglalkozott. Sőt a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Kolozsváron tartott vándorgyűlésén Kubinyi Ferenc indítványozta ezek alapos tanulmányozását. Lehetséges, hogy Brassai erre akart reagálni.

Ezen az egy tudományos szereplésén kívül Pávaynak az EME keretében mindössze egy úti beszámolójában szerepeltek még ásványtani adatok is.²² Ugyan több éven át az EM öre volt, igazán lényeges munkáit, mint az Északkelet-Erdély őslénytanára, a harmadkori tuskésbőrűekre, a sztánai alagút, de legfőképp Kolozsvár és környéke földtanára vonatkozó²³ eredményeit – hogy azok a tudományos körforgalomba bizton bekerüljenek – nem az Egyesület keretében mutatta be, és nem annak kiadványában jelentette meg, hanem budapesti és bécsi folyóiratokban! Nos, ez az, ami meggondolkoztató és tanulságos, hiszen a mai EME lapját is hasonlóképp, hasonló okokból kerültek Erdély jelenkori földtani szakemberei.

Knöpfler Vilmos is inkább Bécsben vagy Pesten közölte dolgozatait, s ha Erdélyben mutatta be, azt vagy a szászok nagyszzebeni Természettudományi Társulatának kiadványában (németül!), vagy a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók vándorgyűléseinek munkálataiban tette közzé. Az alább méltatott, Kremnitzky Fülöp Jakab által közölt észrevételek is már a kolozsvári közlést megelőzően (Bécsben és Pesten – utóbb Nagyszzebenben is) megjelentek.

A szerzők tehát féltek, ha az EME-nél közlik eredményeiket, azokat eltemetik. Félelmük valós volt, hisz utóbb Kelemen Lajos elpanaszolta, hogy az Évkönyvek még magyar nyelvterületen sem voltak kelendők, senki nem vette, raktáron heverték, s tárolási nyűgként maradtak az utókorra.²⁴

Az 1869 előtt felolvasott vagy az Évkönyvben megjelent földtani vagy földtannal kapcsolatos dolgozatok közül kiemelkedő jelentőségű még Hantken Miksa (budapesti egyetemi tanár) szénelőfordulásokat taglaló, illetve Kremnitzky Fülöp Jakab (nagybányai bányageológus) a Kelemen-havasok – a 20. század végén alaposan megkutatott – kéntelepére vonatkozó, rendkívül érdekes adatokat közlő munkája.²⁵

22 Az 1864. február 15-i ülésen. Lásd ***: *Tudományos ülések jegyzőkönyve*. EME Évk. III(1864–1865)1866. 132. – Balogh Ernő: *i. m.* 41.

23 Nem akarjuk felesleges adatokkal terhelni dolgozatunkat, s terjengősek sem szeretnénk lenni, de legalább ezt az utóbb említett művét Pávaynak kötelességünknek tartjuk pontosan idézni: Pávay Elek: *Kolozsvár környékének földtani viszonyai*. MKFI Évk. I(1871). 327–460.

24 Kelemen Lajos: *i. m.* 45–46.

25 Az elsőhöz lásd 18. számú lábjegyzet, a második: Kremnitzky F. J.: *Adalék az erdélyi ásványtermékek ismeretéhez*. EME Évk. IV(1866–1867)1868. 90–92. (Egy érdekes észrevétel, ami arra utal, hogy szerzője a német szaknyelvben és szakirodalomban s nem a magyarban volt otthonos: a már jóval korábban meghonosodott 'földpát' ásványnév helyett a 'mezeipát' szót használta [vö. a német 'Feldspat' kifejezéssel]).

1869-től kissé megváltozott a helyzet. Ekkor került az ásványtárhoz múzeumőrnek Herbich Ferenc.²⁶ Herbich – elődjéhez képest – sokkal inkább hajlandó volt az Egyesület Évkönyvében közölni eredményeit, így abban a kolozsvári egyetem működésének megkezdése évéig (a kiadvány megszűntéig) három írását adta közre. Az utolsót, egyben a legjelentősebbet, 1873. február 22-én, az EME közgyűlésén,²⁷ már – minden bizonnyal – Koch Antal jelenlétében mutatta be.

Nem említette Balogh Ernő a földtani vonatkozású dolgozatoknál a nevét sem Herman Ottónak, pedig *A Mezőség* című, kétrészes dolgozatában viszonylag részletesen foglalkozott a vidék neogén üledékeivel, a tufa-rétegekkel és a gömbkövekkel, ezenfelül jó szemmel felfigyelt geomorfológiai sajátosságokra is, többek közt az erre nagyon gyakori földcsuszamlásokra.²⁸

1868-tól kezdve egyre időszerűbbé vált a kolozsvári tudományegyetem alapításának kérdése. Az EME teljes tudatában volt annak, hogy nemcsak a létesítendő felsőoktatási intézmény szorul gyűjteményeire és könyvtárára, de az Egyesület túlélése szempontjából az egyetem ekkorra már nélkülözhetetlen oxigénforrássá minősült.²⁹ Az EME és az egyetem szervezését lebonyolító állami hatóságok, Mikó Imre ügyes tárgyalásai révén, nagyon előnyös egyezséget kötöttek a múzeumi gyűjtemények és a könyvtár használatba való adásáról, ami egy időre mentesítette az Egyesületet a korábban egyre kegyetlenebbül szorító anyagi gondoktól.³⁰

Úgy tűnik azonban, hogy az Egyesület akkori vezetősége (Mikó Imre akkor jobbára Pesten tartózkodott³¹) csak anyagilag sáfárkodott jól a lehetőséggel, de – minden történészi kimagyarázás ellenére – szervezeti élete szempontjából, várakozó álláspontra helyezkedve,³² nem tudta kezdeményezően kihasználni az egyetem beindulásával felkínálkozott helyzetet. Elvárta, hogy az új intézmény hirtelen idegyűlt szakemberei a régi egye-

26 Herbich ezt megelőzően már Bukovinában, Északkelet-Erdélyben és külföldön is nagy tapasztalatokat szerzett szakember, majd tíz éven át a balánbányai rézkitermelés bányageológusa volt. Az EME 1869. október 1-jével alkalmazta. Lásd [195] 3. Személyével az EM ásványtára rengeteget nyert.

27 Herbich Ferenc: *Az eruptív kőzetek béosztásáról Erdélyben*. EME Évk. VI(1871–1873). 141.

28 Herman Ottó: *A Mezőség*. I. *A Hódos- vagy Szarvastó és környéke*. Természettrajzi, jelesen állattani szempontból tárgyalva. EME Évk. V(1868–1870)1871. 10–11. – Uő: *A Mezőség*. II. *A Mező-Záh-Tóháti, továbbá Méhesi, Báldi és Mező-Sályi tóisorozat; természetrajzi, jelesen állattani szempontból tárgyalva*. Uo. VI(1871–1873)1873. 42–43.

29 [225] 205. – Kelemen Lajos: *i.m.* 53–54.

30 Ennek a kérdésnek igen nagy irodalma van az egyetem és az Egyesület történetét feltáró irodalomban egyaránt. Itt csak a már idézett, legalaposabb munka idevágó részére hivatkozunk: Kelemen Lajos: *i.m.* 48–54.

31 Szabó Dénes: *i.m.* 96.

32 Balogh Ernő: *i.m.* 43.

sületi kerethez illeszkedjenek, holott az új helyzet gyökeres megújulást igényelt volna. Az 1869-es alapszabály-módosítás³³ messze nem teremtette meg azt a keretet, amelybe (a már fennebb vázolt elvi tisztázatlanság áthidalásával vagy feloldásával, a szakosztályi önállóság megteremtésével) az egyetem tanári kara otthonosan be tudott volna illeszkedni. Az EME azon – valóban csak méltányolandó – gesztusa, hogy megindította az Erdélyi Múzeum című folyóiratot is, kevésnek bizonyult, mivel csak korlátolt terjedelmű írások közlésére vállalkozott.³⁴ Nem helytálló csak a régi tagság apátiájával magyarázni a helyzet kihasználásának elmulasztását.³⁵

Koch Antal viszonya az EME-hez az egyetem beindulásától 1876-ig

A 29 éves Koch Antal – Szabó József odafigyelő támogatásának köszönhetően – úgy érkezett a kolozsvári ásvány- és földtani tanszékre, hogy a lehető legjobb tapasztalatokat hozta magával. Már járt az akkori Európa néhány élvonalbeli egyetemén, ahonnan kora ásvány- és kőzettani kutatásai legmodernebb eszközeinek, a kőzetmikroszkópiának az elsajátításával tért haza.³⁶ Tagja volt a világ hasonló intézményei közül ötödiknek megalakuló Magyar Királyi Földtani Intézet legelső – öttagú – gárdájának olyan jeles kutatók társaságában, mint Hantken Miksa (volt őslénytan tanára), Hoffmann Károly (később Koch Antallal vállvetve készítették Erdély első részletes földtani térképeit) vagy Böckh János (hosszú éveken át a magyar földtan legmagasabb funkciókat betöltő vezéregyénisége).³⁷ Az épp megújuló Magyarhoni Földtani Társulat választott titkáráként tagja volt az 1871-ben beindult, máig legnagyobb hagyományú és hatású magyar geológiai szaklap, a Földtani Közlöny szerkesztőbizottságának. De már 15 nyomtatásban megjelent dolgozatának tapasztalatait is hozta.³⁸

Ezt a tapasztalatot pedig bölcsen értékesítette az új környezetében.

33 Szádeczky Lajos: *i.m.* 158–159.

34 ***: *Az Erdélyi Múzeum-Egylet kiadványai. = Az Erdélyi Múzeum-Egylet Emlékkönyve a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Kolozsvárt 1903. szeptember 6–10-ig tartott XXXII. Vándorgyűlése alkalmára.* Kiadta az EME választmánya. Kvár 1903. 12.

35 Szabó T. Attila: *i.m.* 32–34.

36 Ennek a ma általánosan elterjedt és kifinomult módszernek első szakirodalmi terjesztője volt Magyarországon. Lásd [2]; [5]; [27].

37 Böckh János–Szontagh Tamás: *A Magyar Királyi Földtani Intézet.* Bp. 1900. 5–7.

38 Wanek Ferenc: *i.m.* 165–166.

A tudományegyetem és az EME között létrejött megállapodás értelmében, mint szaktanár, 1872 őszén múzeumőri minőségében³⁹ átvette az EME ásvány- és földtani gyűjteményét. Herlich Ferenc múzeumi őrsegédként működött tovább. Az átvételről utóbb ismételtelen beszámolt részletesen.⁴⁰ Ezek szerint akkor a gyűjtemény közel 8000 tárgyból állott (3000 ásvány, 600 endogén kőzet, 3250 üledékes kőzet és kővületei, 840 kővület). A gyűjteményt 1874 nyaráig teljességgel átszállította az egyetem épületébe.⁴¹ Annak újraleltározását szintén a szerződés előírásai szerint végezte, amennyiben a cédulázásnál használt színek alapján is jól elkülönítve kezelte a múzeumi és az oktatásra szánt anyagot.⁴² Az igaz, hogy az adományokból összeállt gyűjtemény nagyon heterogén értékű volt, meg kellett (!) rostálni, de Koch Antal a kiszűrt anyagot is értékesítette: részben saját egyeteme taneszközeként, részint szétküldve az ország rangos középiskolai intézményeihez.⁴³ Az ő személyével szemben tehát megalapozatlan vád, hogy a gyűjtemények rendeltetését megváltoztatta s az EME alapeszméitől eltávolodott volna.⁴⁴

Nincs okunk kételkedni, hogy a szerződés másik rá vonatkozó pontjának is eleget tett (vagyis, hogy aktívan részt vett az EME választmányában). A közvetlen bizonyítékok megvannak. Erről tanúskodnak az évente hűséggel közölt jelentései az általa vezetett tár állapotáról, melyet hallatlan szorgalommal fejlesztett tovább.⁴⁵ Rendszeresen írt az Egyesület frissen indított folyóiratába (Erdélyi Múzeum) mindaddig, míg az természettudományi cikkeket is közölt, majd az Évkönyv új sorozatának mindkét megjelent évfolyamába.⁴⁶ Az EME választmányával kutatásai folytatása érdekében is megszakítatlanul jó kapcsolatban állt. Már 1875 augusztusában pénzt kért és kapott, hogy András házában, a híres páratlan ujjú őspatás *Brachydiastematherium transylvanicum* BOECKH et MATYASOVSKY lelőhelyén őslénytani ásatásokat folytasson. Eredményeiről becsülettel be is számolt az Erdélyi Múzeum oldalain.⁴⁷

De vizsgáljuk meg tudományos tevékenységét a fent jelzett időközben.

39 Kelemen Lajos: *i.m.* 50–54.

40 [58] 76–77; [244] 34–36.

41 [12] 60.

42 Uo. [7] 67.

43 [58] 78.

44 Szabó Dénes: *i.m.* 95–96. – Szabó T. Attila: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület története. = Erdély magyar egyeteme.* Kvár 1942. 11.

45 Csak 1873–1875 között – ha jelentéseinek adatait összeszámoljuk – már személyes gyűjtései révén is jóval több mint 1000 tárggyal gazdagította az EME ásvány- és földtani gyűjteményét. Lásd [6] 251; [17] 164–166.

46 ***: *Az EME kiadványai. I.m.* 12–13.

47 [17]. 164–165. Ekkor gyűjtötte össze azokat a csontokat, melyek alapján később, Budapesten, egy új fajt írt le *Prohyracodon orientalis* néven [327].

Hogy 1873-ban nem publikált, annak az volt az egyszerű oka, hogy előbb a számára új környezettel kellett megismerkednie, amit Kolozsvár közvetlen környékének bejárásával rögtön ideérkezte után – szabad ideje függvényében – szorgalmasan el is kezdett.⁴⁸ Hangsúlyozzuk: szabad idejében. Ugyanis az órákra való készülés az első években, míg a kellő rutint meg nem szerezte, rengeteg idejét elvette, ugyanakkor az Oktatásügyi Minisztérium megbízásából egy nagy terjedelmű egyetemi tankönyvet fordított angolból magyarra,⁴⁹ de a múzeumi gyűjtemény rendezése is sok idejébe, fáradságba került, hisz az ásványtani részt egyedül gondozta.⁵⁰ Első kolozsvári tanulmánya éppen a város általa ekkor már megismert környékének földtanával foglalkozik.⁵¹ Ez ugyan a Földtani Közlönyben jelent meg, de ennek – azon túlmenően, amit Pávay Vajna Elek kapcsán már megírtunk⁵² – két alapos oka is lehetett: egyrészt, kevéssel korább azt a lapot szerkesztette, másrészt a kéziratot – mivel az EME akkortájt nem tartott felolvasóüléseket – a Földtani Társulat budapesti szakülésén olvastatta fel. 1875 végéig azonban az 5 közölt önálló tanulmánya közül 2 az EME folyóiratában, 3 a Földtani Közlönyben, 1 pedig a Kelet című helyi lapban jelent meg.⁵³ Ebből csak az derülhet ki, hogy egyaránt megtisztelte mindkét tudományos társulatot, melynek munkájába bekapcsolódott.

Koch Antal érezhette egy értő szakmai fórum hiányát, melyen szervezett formában megvitatásra bocsáthatja tudományos eredményeit. Mivel ekkor az EME Csipkerózsika-álmát aludta, nem tartott felolvasóüléseket,⁵⁴ hát a Földtani Társulatnál próbálkozott. Megszervezte, hogy az 1875 augusztusában, Kolozsváron vándorgyűlést tartson.⁵⁵ Ilyenre nem sok példa adódott a Társulat akkori életében, és még sokáig sem! De ezzel kimerültek a lehetőségei. Hadd tegyük hozzá, hogy az ott bemutatott és a Kelet-

48 [270] 172–173.

49 Jukes, J. B. *The Student's Manual of Geology* című (3. ed. Edinburgh 1872) majdnem 800 oldalas munkájáról van szó. Lásd ***: *Az egyetemi tanárok munkássága az 1873/4-ik tanévben*. IV. *Mennyiségtan–természettudományi Kar. Koch Antal*. Acta Reg. Sci. Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXIII–IV(1873). 19; illetve ugyanazzal a címmel (1873/4), uo. MDCCCLXXIV–V(1874). 35. Sajnos, a fordítása kiadatlan maradt.

50 [7]. 66.

51 [6]. Nehéz volt Pávay Vajna után négy évvel a témáról újat mondani, neki mégis kiválóan sikerült.

52 Az, hogy a természettudományi szerzők a fővárosi lapok felé (is) húztak, tehát vitán felüli, de ezzel okolni az Erdélyi Múzeum folyóirat kudarcos sorsát nem helytálló (lásd György Lajos: *i.m.* 13), az azzal az egyszerű ténnyel indokolható, hogy akkor mi szükség lett volna az Orvos–Természettudományi Társulatra és annak Értesítőjére, főleg, ha ez utóbbi folyamatosan felfelé ívelő szerepét, sikerét látjuk.

53 Az EM-ban: [9]; [13]; a Földt. közl.-ben: [6]; [8]; [18]; a Keletben: [15].

54 Balogh Ernő: *i.m.* 42.

55 [16].

ben leközölt tanulmánya jórészt az EME múzeumi tárában (és Erdély más gyűjteményeiben) lévő anyagokra támaszkodott!

Koch Antal és az Orvos–Természettudományi Társulat

Négy évvel ezelőtt (a korábbi irodalom értékeléseire alapozva) elhamarkodottan ítélkeztünk, amikor úgy fogalmaztunk, hogy Koch Antal „minden jel szerint az idegenből jöttek azon csoportjához tartozott, akik értetlenül álltak az Erdélyi Múzeum-Egylet szerepével szemben”.⁵⁶ Ennek az állításnak az igaztalanságát az előbbi fejezetben tisztáztuk. De akkor mi vitte rá, hogy szakítson, netán szembeforduljon az EME-vel, az Orvos–Természettudományi Társulathoz csatlakozva? Hát utóbbi lépésével ezeket távolról sem tette! Mire alapozunk? A továbbra is igen eleven kutatói és publikációs kapcsolatára az Egyesülettel, valamint arra, hogy gyűjteménye iránt következetesen a legnagyobb odafigyelést tanúsította, gyarapításában és kezelésében nem hanyatlás, de fellendülés igazolható.

Az Orvos–Természettudományi Társulat megalakulásától a folyóirat-egyesítésig Koch szinte kényes odafigyeléssel adagolta tanulmányait a két szervezet közlönyeibe, de a terjedelmi keretek adta lehetőségek (az Évkönyvnél) eleve az EME oldalára billentették a mérleget. Számszerűsítve: 1876 januárjától 1878 decemberéig Koch Antal 30 tudományos dolgozatot közölt, ezekből 12-t (!) az EME két periodikájában, 8-at az Orvos–Természettudományi Társulat Értesítőjében.⁵⁷ (Itt közölte még 4 tudománypopularizáló előadása szövegét is, ami addig nem volt az EME szokásai közt.) A többi 10-et más hazai és külföldi szaklapokban jelentette meg. Természetesen ennek az időszaknak a legjelentősebb eredményét, a pseudobrookit ásványnak (mindmáig az egyetlen nemzetközileg elfogadott, a Kárpát-medencéből leírt szilikátnak) a felfedezését külföldön és az MTA közlönyében publikálta. Jellemző, hogy ezt az ásványt az EME tárában lévő anyag feldolgozása közben (!) azonosította.⁵⁸

56 Wanek Ferenc: *i.m.* 171.

57 Az EM-ban: [22]; [23]; [28]; [30]; [37]; [38]; [40]; [59]; az EME Évk.-ben: [24]; [25]; [43]; [60] (ezekkel ő lett e folyóirat új folyamának legtöbbet közlő szerzője. Lásd ***: *Az EME kiadványai*. I.m. 12); a Kvári Orv.–Term.tud. Társ. Ért.-ben: [20]; [21]; [31]; [33]; [36]; [45]; [49]; [54].

58 [55] 23.

Ez azt jelenti, hogy túl a rendezés első szakaszán, ekkor már elkezdte a múzeumi anyag tudományos feldolgozását is. Erről maga így számol be: „... kiemelkedőnek tartom [...], hogy az ottan felhalmozott szép anyagnak egy része a múlt év folyamában részletesebben megvizsgálva és feldolgozva lett, így pl. a Hargita és a Vlegyásza, a Csicsói- és az Aranyhegy trachytjai, a csicsóhagymási patak, a marosújvári agyag neogén kőületei, valamint az erdélyi medence nyugoti szegélyének congeria és cerithium képletbeli kőületei is, s hogy a tanulmányozásnak eredményei már nagyobb részt publikálva is vannak.”⁵⁹ Ebbe a tudományos feldolgozó munkába nemcsak magára és örsegédére, Herbich Ferencre támaszkodott, hanem tanítványait is bevonta: „Kürthy Sándor tanársegéd úr a Vlegyásza és a szomszédos területek összes táachytos [sic! recte: trachytos] kőzeteit, Primics György oklev. tanárjelölt úr Erdélynek gyűjteményünkben gazdagon képviselt melaphyrjeit, illetőleg diabasporphyritjeit [...] vizsgálta át behatóan; az ezekre vonatkozó jelentések részben megjelentek már, részben sajtó alatt vannak.”⁶⁰ Hát nem ez a Mikó Imre által megfogalmazott EME-feladatok színjeles teljesítése? De. Mégpedig sikeresen összekötve az egyetem alapvető hivatásával: a szellemi elit tudásának átadásával a fiatal nemzedéknek, együttműködésén keresztül.

Hogy Koch Antal a múzeumi anyag feldolgozásában az élen járt, az Finály Henrik 1878-ban (!) megfogalmazott szavaiból világosan kitűnik: „Az a szép siker, melyet az egylet feladata egyik ágában már eddig elért, nemcsak jogosítja, hanem némileg [?!] kötelezi is az egyletet arra, hogy kezdje el a fősúlyt lassanként áthelyezni feladata másik, nem kevésbé fontos ágára, a múzeumba gyűjtött tudományos anyag feldolgozására.”⁶¹

Koch Antal és Klir János (az állattani gyűjtemény örsegéde) 1876-ban (!) „az erd. múz. t. választmányától megbízást nyertek a Bihar-hegységben fekvő Oncsásza nevű csontbarlangnak megvizsgálására s illetőleg a barlangi medve lehetőleg minden csontváz részeinek összegyűjtésére avégből, hogy azokból egy teljes csontvázat összeállítani lehessen. A megbízottakhoz csatlakoztak még Soós Károly bánffyhungyadi állatorvos és Tóth Mihály tanárjelölt urak.”⁶² Az expedíció teljes sikerrel járt. Az Entz Géza irányítása alatt Klir János által összeállított csontváz ma – a jogtalan utód – a Babeş–Bolyai Tudományegyetem föld- és őslénytani tanszékének folyosóját ékesíti.

59 [42] 87.

60 [58] 79.

61 Idézi Szabó T. Attila: *i.m.* 10. – Sebestyén Kálmán: *i.m.* 16.

62 [43] 95.

A folyamatos bővítésről még csak annyit: „A hat év alatt, amióta a gyűjtemény kezelése alatt áll, az ásványok száma és értéke tetemesen megnövekedett.”⁶³ Igen. Csak az ásványtár 1038 példánnyal nőtt! Ki volt hát hűtlen az EME-vel szemben? Koch Antal semmiképp.

Hát ilyen volt a kapcsolat Koch Antal és az EME között akkor, mikor az Orvos–Természettudományi Társulat választmányi tagja (is) lett.⁶⁴

Nem mehetünk bele abba, hogy megvizsgáljuk a többi természettudományi szak tanárának ténykedését. Más szakterületeken más tud jól mérlegelni. De megérné a vizsgálódást: tisztázni – a valóságra alapuló önismeret érdekében –, hogy a nemzedékről nemzedékre öröklődő ítélet az EME részéről az Orvos–Természettudományi Társulat felett nem egy valamikori egyén vagy csoport szervezői tehetetlenségét leplező előítélet-e. Egyelőre maradjunk annyiban, hogy Koch Antal egy kivétel volt, aki nem a vagy-vagy, hanem az is-is stratégiát választotta. S ha a korábbi krónikások az EME keretén belüli ténykedését csak szuperlatívuszokban jellemezték (jellemezhették[!]),⁶⁵ már akkor is hiba volt egy kalap alá vonva az összes természettudós felett ítélni, akik ezt a társulatot létrehozták.

Nyilván az EME-hez hű, számban nagyon megcsappant mag rossz néven vette e csoport önszerveződését, de ez mégis – ha az Egyesület számára fájdalmasan megélt tapasztalat volt is – határozottan jót tett a kolozsvári természettudós társadalomnak, de az EME-nek is. Rendszeresen újrakezdődtek a felolvasóülések, és beindultak a tudománynépszerűsítő „estélyek”, melyek a kolozsvári polgári társadalom egy jó részét is mobilizálták.⁶⁶ Egy nyitottabb, demokratikusabb szervezetet hoztak létre. Ez hozta előnybe a természettudomány művelőit a bölcsészekkel, történészekkel szemben. De létük lendített az EME életén is, hiszen amikor a Társulat együttműködése az Egyesülettel felmerült, ez utóbbinak újra kellett alakítania a két szakosztályát. Hogy korábbi hasonlatunkkal éljünk: felébresztette az EME-t Csipkerózsika-álmából. Igaz, a történelmi szakosztályba nem sikerült kellő életet lehelni.⁶⁷ De ez éppenhogyan nem ezen a kezdeményezésen múlt.

Történelmi távlatokból szembe kell nézni Egyesületünk akkori viszonyulásával, egyszer tiszta vizet kell önteni a pohárba. Az Orvos–Természettudományi Társulat fogadtatása az EME részéről nem volt

63 [58] 77.

64 A szervezet egész léte alatt mindössze egy évre nem került be annak vezető testületébe: 1878 februárjától 1879 februárjáig. Ezt követően titkárrá választották, ebben a minőségben érte az EME-vel való részleges egyesülés. Lásd jegyzőkönyvi kivonatokat a közgyűlésekről.

65 Balogh Ernő: *i.m.* 42. 10. lábjegyzet; hogy egy olyan értékelésre utaljunk, mely kizárólag a most tárgyalt időszakra vonatkozik.

66 [Abt Antal]: *A közgyűlés megnyitóbeszéde*. Ért. a Kvári Orv.–Term.tud. Társ. rendes közgyűléséről. II(1877).

67 György Lajos: *i.m.* 13.

ünneplő. Az Erdélyi Múzeum 1876. évi első számában név nélkül (nagy valószínűséggel Finály Henrik tollából⁶⁸) egy szőrmentén fogalmazott, de indulatoktól feszülő, sokszor iróniába csapó, inkább napilapba, mint tudományos folyóiratba kívánczoló szerkesztői levél jelent meg.⁶⁹ Lényege: mi nek a Társaság? Hisz az EME-nek van természettudományi szakosztálya, s az orvosi tudomány mi nem, ha természettudomány (részigazság és kívülálló megítélés). Jóhiszeműnek vélt féltései egyikét idézzük: „Még rosszabbul állunk tudományos munkával. Összegyűlni, értekezni, vitatkozni fognak, amennyit tetszik; de mihelyt arról lesz szó, hogy nyilvános előadást kell tartani, vagy közlönybe sajtó alá cikket írni, éppen azok fognak legelőbb visszavonulni, akik lehangosabban sürgették az új egyesület alakítását. Nem rosszakarattól, ó, nem! nem is restségből, hogy is lehetne ilyet feltenni? Hanem megmondjuk, miért. Nincs szükség rá...” Javára legyen mondva, szövegét a békítő, később be is következett „fusio” gondolatával zárta.

Hőgyes Endre – a Társulat gondolatának elindítója⁷⁰ – így fogalmazta meg az alapítás érveit: „Azon cél lebegett szem előtt, hogy azon élénk és örvendetes mozgalomba, mely hazánkban néhány év óta az orvos- és természettudományok művelése, megkedveltetése és elterjesztése körül megindult, egy önálló működő góccá egyesítve bevonassék városunknak s ez országrésznek orvos- és természettudományi szak és műkedvelő intelligenciája is.” Példaképük a fővárosi „könnyedebb – ha szabad úgy kifejezni –, demokratikus szerkezetű társulatok”.⁷¹ Tiszta, érthető beszéd.

De lássuk, hogyan vélekedett a Társulat megalakulásáról Koch Antal: „Az így felszaporodó dolgozatoknak⁷² gyors közlésére nem lévén már elégségesek a meglévő honi szakközlönyök, gondoskodnunk kellett új terről, mely egyfelől a növekedő szellemi produkciók gyorsabb közlését lehetségessé tegye, másrészt a helyben levő szakerők koncentrálására és különösen a tehetségesebb tanítványok munkakedvének ébresztésére előreláthatólag a legüdvösebb befolyást volt gyakorlandó. 1875-ben megalapítottuk a kolozsvári Orvos–Természettud [ományi] Társulatot,⁷³ mely szak- és népszerű előadások tartásával, majd az Értesítő kiadásával is be-

68 Balogh Ernő: *i.m.* 44. 13. lábjegyzet.

69 ***[Finály Henrik]: „Kolozsvári orvos-természettudományi társulat.” EM III/1(1876). 1–4. Az idézett szövegrész: 2–3.

70 Hőgyes Endre: *Megnyitóbeszéd a kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1882. február 13-án tartott rendes közgyűlésén.* Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. IV(VII)/I(1882). 64.

71 Hőgyes Endre: *Titkári jelentés.* Ért. a Kvári Orv.-Term.tud. Társ. rendes közgyűléséről. II(1877). 1.

72 Mint láttuk, Koch az előző három évben 8, a Társulat megalakulását követő háromban 30 tanulmányt közölt.

73 Az alakuló ülés 1876. január 8-án volt. Lásd Hőgyes Endre: *A társulat rövid története.* Értesítő a „kolozsvári orvos-természettudományi társulat”-nak az 1876. évben tartott Orvosi, természettudományi szaküléseiről és népszerű természettudományi estélyeiről. 1876. 3.

mutatta tevékenységét.⁷⁴ Hát ebben a szövegben nem találni a legkisebb nyomát sem az ellenségeskedésnek, a vádaskodásnak, netán „hálátlanságnak” vagy „separatismusnak”.⁷⁵ Jó szándékú, tudományt és egyetemi hivatást összehangolni kívánó cselekvési program, egy tevékenységéből kifulladás, az egyetemi elvárásaihoz közeledni nem tudó egyesület mellett és nem ellene; sőt utólag válik világossá: a javára! Olvassuk tovább Koch szövegét: „Miután a tagok munkássága 3 év lefolytával annyira izmosodott, hogy az Értesítő tere szűk lett, a Társulat az Erdélyi Múzeum-Egyletchez csatlakozott, és együttes erővel 1879-től kezdve megjelenik most az Orvos-Természettudományi Értesítő, melynek eddig megjelent 10 kötetében Erdély ásvány-, kőzet-, föld- és őslénytanára vonatkozólag közel 100 értekezés és közlemény látott napvilágot.”⁷⁶

Az igazsághoz tartozik, hogy a Társulat kiadványa, az Értesítő csak mint a Magyar Polgár kolozsvári napilap melléklete jelent meg, s a dolgozatok különnyomata jutott valóban a tudományos körforgalomba. A kiadvány önállósításához és bővítéséhez szükséges pénz az EME-nél volt.⁷⁷ Ez érlelte a Társulat körében a közös folyóirat, majd az egyesítés („fusio”) gondolatát.

Abt Antal⁷⁸ elnök 1878. január 20-án a Társulat közgyűlésének megnyitóbeszédébe e szöveget építette be: „Egy eszmét [...], mely társaságunkban megpendített, és mely, ha valósulhatna, bizonyára mindnyájunk által örömmel fogadtatnék, nem hagyhatok említés nélkül. Ezen eszme: társulatunk egyesülése az Erdélyi Múzeum-Egylettel, hogy in viribus unitis az új társulat kitűzött céljai még sikeresebben előmozdíthatók és elérhetőek legyenek.”⁷⁹ Ez hát a Társulat nagyon választékosan megfogalmazott nyilvános visszajelzése Finály Henrik javaslatára.

De ekkor már a színpalak mögött folyt az egyezkedés, egyelőre arról, hogy a két szervezet közösen adjon ki egy folyóiratot, két sorozattal: egy orvos- és egy természettudományival. A Társulat választmánya egy három-

74 [225] 206.

75 Vö. Balogh Ernő: *i.m.* 44. – ***[Finály Henrik]: *i.m.* 4.

76 [225] 206.

77 Hőgyes Endre: *A társulat rövid története 1877-ben.* Ért. a Kvári Orv.-Term.tud. Társ. munk. III(1878). 5. –Balogh Ernő: *i.m.* 45.

78 Hadd mondjuk el róla itt, egy földtani vonatkozású írásban, hogy ő Kolozsváron ugyan a fizika professzora volt, eredetileg geológusként indult, s végig hú maradt a Magyarhoni Földtani Társulathoz. A mágnesesség kutatásában gyakran tetten érhető régi mesterségéhez való kötődése: föld-mágnesesség, az ásványok mágneses tulajdonságai. Koch Antallal nagyon jól együtt tudott működni. Gyakran közösen bírálták el a diákok földtani tudományos pályamunkáit ([46]; [62]; [69]; [79]; [108]; [176]; [230]).

79 Abt Antal megnyitóbeszédé. Ért. a Kvári Orv.-Term.tud. Társ. rendes közgyűléséről. III(1878). 1. Gondolatát az egyesítésről maga így fogalmazta meg idézett írásában: „E kilátásban levő fusio eshetőleges létrejöttével társulatunk szellemi ereje az Erdélyi Múzeum anyagi erejével egyesülhet, és a két társulatnak sok tekintetben közös célja közös erővel könnyebben elérhető leend.”

tagú bizottságra bízta az előkészítést és a tárgyalásokat, melynek egyik tagja Koch Antal volt. A választmány által aztán 1877. június 3-án elfogadott javaslat szövegét (írása alapján jól azonosíthatóan) Koch Antal rögzítette, s az aláírások térfoglalásából az is kideríthető, hogy ő írta elsőnek alá.⁸⁰

Ezt a javaslatot közölték az EME választmányával, mely szintén egy háromtagú bizottságot küldött ki. Az egyeztetések értelmében mint két független szervezet (az EME részéről a Természettudományi Szakosztály) közös folyóirata fog a továbbiakban az Értesítő megjelenni, és az alcím-ben egyenlően fel lesz mindkét szervezet tüntetve. A kiadáshoz szükséges pénzt az EME választmánya folyósítja, de annak szerkesztése tőle független. Az Orvos–Természettudományi Társulat választmánya a tárgyalások eredményeit 1878. február 22-én szentesítette, az EME közgyűlése pedig ugyanazon év március 21-én.⁸¹

A közös folyóirat elindítása mellett Eszterházy Kálmán zseniális ötletével megnyílt a teljes egyesülés lehetősége is. Ő ugyanis az EME Természettudományi Szakosztályának 1878. június 22-i gyűlésén azt javasolta, hogy ugyanazokat a személyeket válassza meg a szakosztály vezetőségi tagjaiul, akik az Orvos–Természettudományi Társulat hasonló szakosztályának újonnan megválasztott tisztségviselői.⁸²

De mielőtt a teljes egyesítésről szólnánk, említsük meg a közös folyóirat áldásos hatását mindkét fél számára. Ha a Társulat első három évében a szaküléseken csak kevés dolgozatot mutathattak be a közlési keretek korlátai miatt, vagyis a Természettudományi Szakosztály esetében ez évi 9–11 szak- és 6 tudománynépszerűsítő előadást jelentett, a közös folyóirat megindulásával főleg az előbbieik száma ugrásszerűen, több mint megduplázódott (1. ábra), ami az EME támogatási kereteit is rögtön feszíteni kezdte.⁸³ Ez a lendület az EME tekintélyét legalább akkora mértékben növelte, mint a Társulatét, mivel nemcsak a folyóirat címlapján volt mindkét társaság neve feltüntetve, de az előadásait is mindkettő neve alatt hirdették meg.⁸⁴ A Társulat és az EME közeledéséről Hőgyes Endre az első hatévi munkát értékelve így fogalmazott „Az elért siker tényezőjéül elismeréssel kell felemlítenem az Erdélyi Múzeum-Egylet természettudományi szakosztályával való szövetkezést.”⁸⁵

80 Kelemen Lajos: *i.m.* 59. – Balogh Ernő: *i.m.* 48: „Több jel mutat arra, hogy [Koch Antal] a Társulat és az EME közötti ismeretes együttműködés létrehozásában lényeges szerepet vitt.”

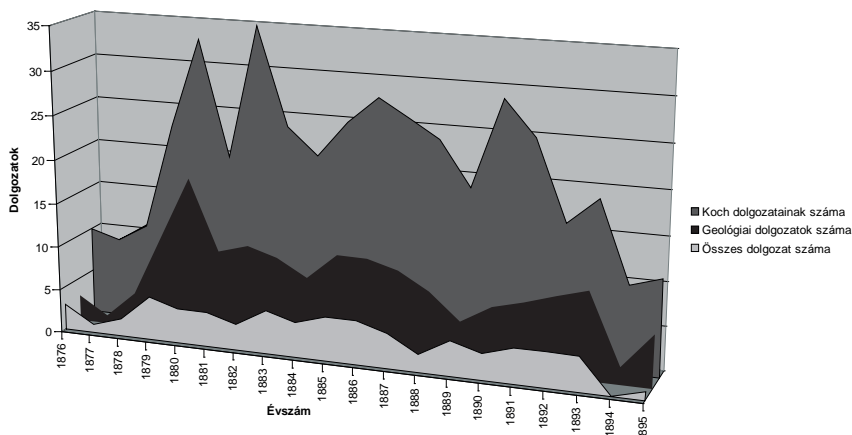
81 Kelemen Lajos: *i.m.* 59–61. – Balogh Ernő: *i.m.* 45.

82 Kelemen Lajos: *i.m.* 61.

83 [105] 67.

84 Hőgyes Endre: *Titkári jelentés a Társulat 1879. működéséről.* Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. II(V)/I(1880). 90. Ezért fogalmazhatott Balogh Ernő (*i.m.* 77) ekképpen: „Megállapítható, hogy az EME term.-tud. szakosztályának alig volt még egymás után következő 5 éve olyan termékeny, mint ez az 1879–1883. évek közötti időköz.”

85 Hőgyes Endre: (1882) *i.m.* 64.

1. ábra. Az Orvos–Természettudományi Társulat, majd EME szakosztály-ülésein bemutatott természettudományi dolgozatok abszolút száma Koch Antal kolozsvári tartózkodása idején

Az egyesülés beteljesedése pedig a Társulat vezetőségének azon belátásán múlt, hogy teljesen felesleges energiapazarlás két közeli célú társaságot működtetni, mikor annak tagsága részben közös, vezetősége ugyanaz, látható tevékenysége pedig egybeesik.⁸⁶ Az előkészítésben megint kiemelkedő szerepet játszott Koch Antal, hiszen a Társulat által kinevezett háromtagú bizottságban ezúttal is részt vett.⁸⁷ Az egyeztetés olyan belső autonómiát biztosított az EME keretében létesítendő Orvos–Természettudományi Szakosztálynak, melyet a humán tudományok művelői sokáig kritizáltak, pedig utólagosan be kell látni, ezzel őrizhették meg azt a demokratikus belső életet, amivel tulajdonképpen sikerük – éppen a Bölcsészet-, Nyelv- és Történelemtudományi Szakosztállyal szemben – magyarázható. Az is tény, hogy a Társulat betagolódása révén az EME egy eddig kimaradt tudományággal, az orvosival gazdagodott, amely (már Koch Antal távozása után) teljesen önálló szakosztályba szerveződött.

1883. április elsején előbb az Orvos–Természettudományi Társulat közgyűlése, majd az EME közgyűlése is megszavazta a tárgyalások eredményeit, s 1884. április 24-én a Társulat közgyűlése elfogadta a kollektív belépést az EME-be.⁸⁸

86 Lásd a Társulat 1881. november 5-én megfogalmazott indítványát: *Orv.–Term.tud. Ért.* I. sz. III(VI)/I(1881). 166–167.

87 Uo. 167.

88 Kelemen Lajos: *i.m.* 63.

Koch Antal az Erdélyi Múzeum-Egyesület kereteiben 1883 után

Koch Antal soha nem futamodott meg a munkától, s vállalt kötelezettségeit mindig pontosan teljesítette. A szervezet életében sem tette ezt másképp. Még az Orvos–Természettudományi Társulat idejében szakosztályi titkár volt (1880. február 21.–1882. február 13.), majd éppen az EME-vel folytatott második tárgyalási kör idejében a Természettudományi Szakosztály (majd az egyesülést követően: a természettudományi alosztály) elnöki tisztségét töltötte be (1882. február 13.–1886. január 31.), közben a választmány megbízásából az egyesülés után ellátta a főtitkári teendőket is. Mikor a funkciókról leköszönt, megválasztották az Orvos–Természettudományi Szakosztály főtitkárának (1886. január 31.–1888. február 2.), majd elnökének (1888. február 2.–1890. február 9.). Ebben a szerepkörében, az egyesülési protokollum értelmében, az EME választmányának is tagja volt. E legmagasabb mandátuma lejártával továbbra is az alszakosztály elnökeként (1890. február 9.–1891. január 18.; 1892. február 14.–1893. február 26.) vagy választmányi tagjaként dolgozott az Egyesület érdekében.⁸⁹ S mindezek mellett szerkesztette a Társulat és az EME közös folyóiratát annak megindulásától az egyesülésig, sőt azt követően folyamatosan: eltávozásáig pillanatáig. Ő volt a legstabilabb szerkesztő ebben az időszakban.

Nem is adódtak különösebb gondok ez idő alatt az Orvos–Természettudományi Értesítő természettudományi füzeteivel, hacsak azt nem rójuk fel Kochnak, hogy az folyamatosan bővült (az EME pénzügyi lehetőségeit feszítve), sőt az ő kezdeményezésére idegen nyelvű melléklettel (*Revue*) is szélesedett.⁹⁰ Ezt abbéli törekvése miatt kezdeményezte, hogy kiépítse a folyóirat cserekapcsolatait, melyekkel az EME könyvtárát megfelelő szakirodalommal bővíteni tudta. E munkásságát még a Társulat különállása idején, az EME-vel közösen kiadott lap elindulásakor elkezdte, s az 1881. évi közgyűlésen titkári jelentésében már szép eredményekről számolhatott be.⁹¹ Így 1887-től távozásáig a szakosztály választmányának a csereviszonyok eszközlésével megbízott tagja lett.⁹²

89 Lásd az Orvos–Természettudományi Értesítő I. szakosztályának lapjain évente megjelenő beszámolókat.

90 *Az Erdélyi Múzeum-Egylet kiadványai. = Az Erdélyi Múzeum-Egylet Emlékkönyve.* Kiadta az EME Választmánya. Kvár 1903. 16.

91 [105] 67.

92 Ez irányú működéséről rendszeresen beszámolt az EME-nek: [213]; [236]; [237]; [253]; [261]; [262]; [283]; [292]; [293]; [299]; [300]; [309]; [310]; [317].

Nem csekély munkabírásról tesz tanúságot, hogy mindezt egyetemi feladatköreinek becsülettel való elvégzése mellett végezte.⁹³ Közben ott is felelős megbízatásoknak tett eleget, hiszen az 1874–1875. és 1885–1886. tanévekben dékán (közben 1875–1876-ban prodeán), sőt az 1891–1892. tanévben a Ferenc József Tudományegyetem rektori tisztségét is betöltötte.

Ezeket túl igen nagyszabású kutatói munkába is belekezdett, amit maga így fogalmazott meg: „1878-ban különös feladatul kitűztem magamnak az erdélyi medence harmadkori képződményeinek beható stratigraphiai és palaeontologiai tanulmányozását. Hogy célomat minél biztosabban elérjem, 1882 óta minden szünetidőben beállottam a m. kir. Földtani Intézet fölvevő geológjai közé, és Kolozsvárról kiindulva 6 nyáron át Erdély északnyugoti szegélyében összesen 73·29 métföldnyi [sic!] területet tanulmányoztam át és térképeztem geologiailag.”⁹⁴ Terepen töltött napjainak évenkénti átlaga meghaladta az 50-et.⁹⁵ Ezt a munkáját pedig úgy végezte, hogy nem csak a tudományos megfigyelés pontossága lebegett szeme előtt,⁹⁶ de az EME múzeumi gyűjteményének a lehető legértékesebb tárgyakkal való bővítése is.⁹⁷ Erre biztatta tanítványait s munkatársait is. De külön is vállalt utakat az EME megbízásából, tudományos kutatás és a gyűjtemények gyarapítása céljából.⁹⁸ Hozzá kell tennünk, hogy minden lehetőséggel kiválóan sáfárkodott a gyűjtemények valódi értékekkel való gazdagítása érdekében. Erre meggyőző példa, hogy amikor 1882. február 3-án Mocs körül meteorithullás volt, másnap munkatársaival már személyesen a terepen gyűjtött, s utólag is mindent összeszedett, amit csak lehetett. A fölös példányokból meg olyan cserealapot hozott létre, mellyel Kelet-Európa akkori leggazdagabb meteorit-gyűjteményét teremtette meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület keretében.⁹⁹ Annyira fejlesztette a múzeumi

93 Óráiról és tantárgyi bővítéseiről Waneck Ferenc: *Koch Antal asszisztensei a Kolozsvári Tudományegyetemen. = 125 éves a kolozsvári egyetem.* Szerk. Cseke Péter és Hauer Melinda. Kvár 1999. 100–102.

94 [225] 206.

95 Koch Nándor: *Koch Antal lelki arca naplójának tükrében.* Földt. ért. VIII/1(1943). 7.

96 Jellemző példa munkája minőségére, hogy amikor Szentpéteri Zsigmond kutatta a Torockói-hegység földtanát, kénytelen volt megállapítani, hogy „az itt működött geológusok közül egyedül Koch Antal dr. felvételei vehetők alapul a vidék tüzetes geológiai kutatásánál.” Lásd *** Jegyzőkönyvi kivonat az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályának 1904. március hó 24-én tartott természet-tudományi szaküléséről. Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XXVI(XXIX)/I–II(1904). 122.

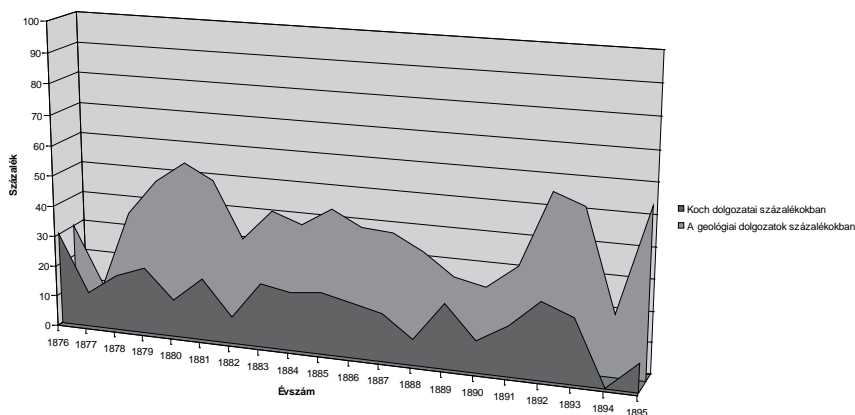
97 Lásd évente írt beszámolóit a gyűjtemények állapotáról: [136]; [157]; [168]; [185]; [204]; [221]; [244]; [246]; [256]; [273]; [274]; [285] [304]; [313]; [320].

98 [215]; [259]; [273]; [275]; [285]; [318] – ezekkel a példákkal távolról sem merítettük ki a tárházat.

99 [119]; [123]; [167]; [203].

gyűjteményt, hogy annak – az egyetem új épületének elkészültéig – már minden hely szűknek bizonyult.¹⁰⁰

Adatait éppen úgy, mint a múzeum gyűjteményeit, szorgalmasan fel is dolgozta, munkájába bevonva nemcsak tanársegédeit, de legtehetségesebb diákjait is. Eredménye(ike)t elsősorban az osztály szakülésein mutatta(-ák) be, így lett minden idők legtöbbet közölt természettudományi szakembere a Múzeum-Egyesületnek.¹⁰¹ S bár szakja az egyetemen belül a legszerényebb volt, még az önmagában legkisebb karon belül is, oly mód tudta mozgósítani munkatársait s kollégáit, hogy messze a legtöbb dolgozatot a geológusok közölték az EME természettudományi szakülésén (lásd 2. ábra).

2. ábra. Az Orvos-Természettudományi Társulat, majd EME-szakosztály ülésein bemutatott természettudományi dolgozatok százalékos aránya Koch Antal kolozsvári tartózkodása idején

De a közölt 12 tudomány népszerűsítő előadásával, illetve dolgozatával ő volt a legaktívabb ezen a téren is, szakosztályán belül. Így valósította meg a legmagasabb szinten – messze kiemelkedve természettudományokkal foglalkozó tagtársai sorából – a Mikó Imre által megfogalmazott hármas célját az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek.

100 Márki Sándor: *i.m.* 42: Az ásvány-földtani gyűjteményt Koch Antal annyira kifejlesztette, hogy „3–4 év múlva már a lépcsőház is tele volt faliszekrényekkel. A laboratóriumnak alig lehetett helyet szorítani.”

101 Balogh Ernő: *i.m.* 48.

Nincs terünk tudományos eredményeit kellően kiértékelni, de munkásságának itt mellékeltem – igyekezetünk szerint – teljes, Erdélyre vonatkozó könyvészete kellően beszédes. Ebbe belevettük a felolvasóülések ismertetéseit is, még akkor is, ha a dolgozatot később valahol közölte, amennyiben azok legalább tudománytörténeti információk hordozói.¹⁰²

Még tartozunk annyit elmondani, hogy amikor 1895. augusztus végén elhagyta Kolozsvárt,¹⁰³ nem szűnt meg tagja lenni az EME-nek, sőt munkásságával aktív élete végéig segítette a múzeumi anyag feldolgozását. Utóda, Szádeczky Kardoss Gyula évi jelentéseiben többször jelezte, hogy Koch őslénytani anyagot kölcsönzött a múzeumtól feldolgozásra,¹⁰⁴ eredményeit pedig Budapesten közzé is tette.¹⁰⁵ Így kerülhetett közvetlen kapcsolatba Tulogdy Jánossal is.¹⁰⁶

Elmenetele után még vissza-visszatért terepezni Erdélybe, olykor még volt tanítványai is vele tartottak, mint 1898-ban Orosz Endre¹⁰⁷ vagy 1901-ben Lőrenthey Imre. Kolozsváron utoljára 1903-ban járt, amikor itt rendezték meg a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók XXXII. vándorgyűlését, ahol Erdély földtanára vonatkozó dolgozatot mutatott be.¹⁰⁸

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület folyóiratában utoljára 1906-ban jelent meg dolgozata, mely Erdély mezozoikumi képződményeinek szintézisét tartalmazza.¹⁰⁹

Szádeczky Kardoss Gyula javaslatára az EME 1913. március 30-i közgyűlésén dr. Koch Antal akadémikust az Egyesület igazgató-tagjává, valamint az Erdélyi Nemzeti Múzeum ásványtárának tiszteletbeli igazgatójává választotta.¹¹⁰

102 Itt köszönöm meg Papp Péter kollégának és barátnak, a Magyar Állami Földtani Intézet geológusának, hogy a Kolozsváron fel nem lehető, több mint tíz dolgozat könyvészeti adatainak lelkiismeretesen utánanézett.

103 Kollégái méltó ünnepléssel vettek búcsút tőle. Lásd Márki Sándor: *i.m.* 86.

104 Szádeczky Kardoss Gyula: *Az Ásványtárról. = Az EME emlékkönyve a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Kolozsváron tartott XXXII. vándorgyűlése alkalmából.* EME. Kvár 1903. 44. – Uő: *Jelentés az Erdélyi Múzeum Ásvány- és Földtani gyűjteményeinek állapotáról az 1902-ik esztendőben.* Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XXV(XXVIII)/I-II(1903). 137. – Uő: *Az Erdélyi Múzeum Ásvány- és földtani gyűjteményének állapotáról az 1904-ik esztendőben.* Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XXVII(XXX)/III(1905). 215.

105 [341].

106 Waneke Ferenc: *Tulogdy János és a földtan. = Tiszteletkötet nemzedékek mentorának, a jeles természettudós, Tulogdy János emlékezetére.* Nagy Arisztid és Bulbuk Jenő (szerk.). Magyar Földrajzi Társaság. Kvár–Bp. 2008. 25.

107 Szádeczky Kardoss Gyula: *Jelentés az Erdélyi Múzeum ásványtárának állapotáról az 1897. évben.* Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XXV(XXVIII)/I(1898). 43.

108 [340].

109 [346].

110 Szádeczky Kardoss Gyula: *Dr. Koch Antal negyvenéves tanári jubileuma.* Múz. füz. 1/2(1913). 98.

Koch Antal (a mai, széles értelemben vett) Erdély területére vonatkozó művei, tudományos és tudománytörténeti adatai

1. KOCH A. [Előszó: SZABÓ J.] (1865)* *A magyarhoni bazaltok tömörsége*. A magy. orv. term.vizsg. 1864. Aug. 24.–Szept. 2. Maros-Vásárhelyt tartott X. nagygyűl. tört. vázl. munk. 250–257. 2 tábl. Pest
2. KOCH A. (1869)* *A górcső alkalmazása a kőzettanban*, Érték. a Term.tud. kör. I/XVII. 40 o. 2 T. Bp.
3. KOCH A. (1872) *A Herkules-fürdő és Mehádia környékének földtani viszonyai (a Duna mentének Pesttől Turnu Severinig, különösen az aldunai szorosnak vázlatos földtani leírásával)*, klny. „A Herkulesfürdő és környéke” című, a magy. orvosok és természetvizsgálók XII. nagygyűlése alkalmából kiadott munkából [MUNK M. – KOCH A. – FRIVALDSZKY J. (1872) *A Herkulesfürdő és környéke. Természettudományi, orvosi, fürdőszeti, történelmi és statisztikai tekintetben*, 263 o. (Koch: 7–76) Pest], Heckenast ny. 76 o. 11 á. 1 térk. Pest. [Ism. *** (1872) Verh. d. k. k. geol. R.A.1872/16. 335–336. Wien]
4. KOCH A. (1872) *Az aldunai szoros és Mehádia vidékének földtani viszonyairól*, Term.tud. közl. IV/36. 281–287. Bp.
5. KOCH A. (1872)* *Górcsővi kőzetvizsgálatok*. I. *Néhány porphyrtuff és breccia górcsővi szerkezete* [I/I–III: nincs erdélyi vonzata.]; I/IV. *A tordai völgy elejéről Erdélyben*; I/V. *Izlár és az aldunai (Kazán-) szorosban*; [II: nincs erdélyi vonzata.]; III. *A detunátai bazalt górcsővi vizsgálata*, Érték. a Term.tud. kör. II/XV. 33 o. [I. 4–17; III. 28–60], 3 T. [III. T. III. 25–29. á.] Bp.
6. KOCH A. (1874)* *Adatok Kolozsvár vidéke földtani képződményeinek pontosabb ismeretéhez*, Földt. közl. IV/9–11. 251–283. 1 T. Bp.
7. KOCH A. (1874) *Az erdélyi muzeum-egylet 1874. Márczius 12-kén tartott közgyűlésén a muzeumi gyűjtemények állapotáról tett jelentések*. III. *Ásványtani osztály*, EM I/4. 66–69. Kvár
8. KOCH, A. (1874) *A deésaknai legújabb krystalys előjövételéről*, Földt. közl. IV/12. 301–308. Bp.
9. KOCH A. (1874) *A zilahi Meszesen előforduló hippuritekről*, EM I/7. 125–130. Kvár
10. KOCH A. (1875) *A mennyiségtan term. tud. kar jelentése az az 1873/4 tanévi pályázatok eredményeiről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXIV–V. Beszéd. fasc. II. 38–49. Kvár

11. KOCH A. – FLEISCHER A. (1875) [Ásványtani pályamunka-bírálat (LENGYEL Alajos)] in: KOCH A. *A mennyiségtan term. tud. kar jelentése az az 187³/4 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXIV–V. Beszéd. fasc. II. 46–48. Kvár
12. KOCH A. (1875) *Az erdélyi muzeum-egylet 1875 Márczius 18-kán tartott évi rendes közgyűlésen előterjesztett jelentések. Jelentés a föld- és ásványtani osztályról*, EM II/4. 60–61. Kvár
13. KOCH A. (1875) *Aragonit diszplédány Úrvölgyről*, EM II/8. 135–136. Kvár [Az aragonit EME tulajdonban.]
14. KOCH A. (1875) *Kristálytani jegyzetek*, in: FLEISCHER A. *Vizsgálatok a kolozsvári m. kir egyetem vegytani intézetéből*, Érték. a Term.tud. kör. VI/V. 7–8; 10–11; 19; 22–23, 2 T. Bp.
15. KOCH A. (1875) *Erdély ősemlős maradványairól és az ősemberre vonatkozó leleteiről* (Előadás, melyet a m. földt. Társulatnak 1875. aug. 14-ikén Kolozsvárt tartott vidéki gyűlésén tartott...), Kelet V/187. 738; /188. 742; /189. 746; /190. 749–750 Kvár [kivonat in: ESZTERHÁZY K. – KOCH A. (1875) *A magyarhoni földtani társulat vándorgyűlése 1875. aug. hó 14-én Kolozsvárt tartott zárülésének jegyzőkönyve*, Földt. közl. V/10. 250–251. Bp.]
16. ESZTERHÁZY K. – KOCH A. (1875) *A magyarhoni földtani társulat vándorgyűlése 1875. aug. hó 14-én Kolozsvárt tartott zárülésének jegyzőkönyve*, Földt. közl. V/10. 250–252. Bp.
17. KOCH A. (1875) *előleges jelentései őslénytani kutatásai eredményeiről*, EM II/10. 164–166. Kvár [világhálón: www.matarka.hu/cikkek_list.php]
18. KOCH A. (1875) *A Brachydiastematherium lelhelyén tett észrevételek*, Földt. közl. V/11–12. 273–279. Bp.
19. KOCH A. – ENTZ G. (1876) [Ásványtani pályamunka-bírálat (TÓTH Mihály)] in: BRASSAI S. *A mennyiségtan term. tud. kar jelentése az az 187⁴/5 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXV–VI. Beszéd. fasc. II. 80–82. Kvár
20. KOCH A. [PARÁDI K. lejegyz.] (1876) *Erdély keleti részének némely geologiai viszonyairól*, Kvári orv.–term.tud. Ért. I. term.tud szakül. 1876. jan. 21. 2. Kvár
21. KOCH A. [HÓGYES E. lejegyz.] (1876) *Vázlatok Erdély földtani történelméből*, Kvári orv.–term.tud. Ért. a II. term.tud estély 1876. márcz. 3. 2 o. Kvár
22. KOCH A. [SZABÓ L. közrem.] (1876) *Adalékok Erdély geológiájához. I. A Csicsó-Hagymási patak kövületei*, EM III/4. 57–60. Kvár
23. KOCH A. (1876) *Adalékok Erdély geológiájához. II. [TMÁK J. közrem.] Kövületek a marosujvári sótelep fedő tályagából és márgából; III. Hippuritek új lelhelye Erdélyben*, EM III/5. 74–77. Kvár

24. KOCH A. (1876) *Jelentés a nm. minisztérium által kiküldött német egyetemi tanulmányútjáról*, Bpesti Közl. Bp. [Könyvészetileg nem állt módunkban ellenőrizni.]
25. KOCH A. (1876) *Erdély ősemelősmaradványai és az ősemberre vonatkozó leletei*, EME Évk. új foly. I/V. (1874–76) 117–148. 6 tábl. uo. németül: *Siebenbürgens Ursäugetier-überreste und auf den Urmenschen bezügliche Funde*, 149–198. Kvár
26. KÜRTHY S. [„jegyzetekkel kísérve és egy átmetszettel ellátva dr. Koch Antal egyet. tanártól”] (1876) *A Hidegszamos vidékének geológiai viszonyai*, Földt. közl. VI/6,7. 165–176. 1 á. Bp.
27. KOCH A. (1876)* *A kőzetek tanulmányozásának módszerei alkalmazva a Sz.-Endre-Visegrádi Trachyt-csoport kőzeteire*. [MTA] Székfoglaló értekezés, Ért. a Term. tud. kör. VI/XI. 45 o. 4 tábl. Bp.
28. KOCH A. (1876) *Adalékok Erdély geológiájához. IV. Előleges jelentés a Kajántó völgyében és a szénafüveken kivirágzó só természetéről*, EM III/6. 95–96. Kvár
29. KOCH A. (1876) *Jelentés az ásvány-földtani osztályról*, EM III/6. 102–103. Kvár
30. KOCH A. [TÓTH M. és SZABÓ L. közrem.] (1876) *Adalékok Erdély geológiájához. V. A cerithium- és congeria-rétegek elterjedéséhez Erdélyben*, EM III/9. 152–159. Kvár
31. KOCH A. [HÖGYES E. közlésében] (1876) *A Vlegyásza hegytömegének kőzettani szerkezetéről és tektonikai viszonyairól*, Kvári orv.–term.tud. Ért. V. term.tud szakül. 1876. okt. 20. 1–3. Kvár
32. KOCH A. [HÖGYES E. közlésében] (1876) *A városunkban használatban levő főbb kőnevekről*, Kvári orv.–term.tud. Ért. az V. term.tud estély 1876. nov. 4. 5 o. Kvár
33. KOCH A. [KÜRTHY S. közrem.] (1876) *A Hargita trachytjainak kőzettani viszonyairól*, Kvári orv.–term.tud. Ért. VII. term.tud szakül. 1876. decz. 15. 1–3. Kvár
34. KOCH A. – ENTZ G. (1877) [Ásványtani (TÓTH Mihály) és földtani (Ditrói BAJKÓ Mór) pályamunka-bírálat] in: KANITZ Á. *A math.– természettudományi kar jelentése az az 187^s/6 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVI–VII. Beszéd. fasc. II. 89–93. Kvár
35. KOCH A. (1877) *A kősziklák virágairól*, Kvári orv.–term.tud. Ért. a II. term.tud estély 1877. márcz. 10. 11–17. Kvár
36. KOCH A. (1877) *Toroczkó vidékének földtani szerkezetéről* [Hauer és Stache, dr. Pávay Elek (Kokán János kivonata nyomán), Herepei Károly, Tschermák G. és dr. Herbich Ferenc vizsgálatainak eredményei alapján], Kvári orv.–term.tud. Ért. III. term.tud szakül. 1877. márcz. 23. 15–19. Kvár

37. KOCH A. (1877) *Adalékok Erdély geológiájához és mineralogiájához (kivonat az akadémiának benyújtott dolgozatból)*. VI. A Kajántó völgyében és a Szénafüveken kivirágzó só közelebbi vizsgálata; VII. Cölestinnek új lelhelyei Erdélyben; VIII. Adulár Verespatakról; IX. Marosújvári kőso krystallotektonikája, EM IV/3. 33–38. Kvár
38. KOCH A. (1877) *Adalékok Erdély geológiájához és mineralogiájához*. X. Előleges jelentés az Aranyhegy (Fehér megyében) kőzetéről és ásványairól; XI. Beküldött kővületek és kőzetek M. Valkó vidékéről, EM IV/5. 65–71. Kvár
39. [Koch A.] (1877) *Felhívás az erdélyi részek t. cz. föld- és bányabirtokosaihoz és Jegyzéke azoknak az anyagoknak, amelyekre beküldésnél figyelem fordítandó*, EM IV/8. 122–125. Kvár
40. KOCH A. (1877) *Adalékok Erdély geológiájához*. XII. Első pótlék Erdély ősemelősei és az ősemberre vonatkozó leleteinek kimutatásához, EM IV/8. 131–135. Kvár [Ism. *** (1879) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1879/12. 285. Wien]
41. KOCH, A. (1877) *Mineralogisch–petrographische Notizen aus Siebenbürgen*, 1. Neue Fundorte des Cölestin in Siebenbürgen; 2. Auswitterungen von Glaubersalz und Glaubersalzhältige Wässer bei Klausenburg; 3. Kristallotektonik eines Steinsalz-Vorkommens von Maros-Ujvár; 4. Ueber den Adular von Verespatak; 5. Die Mineral- und Gestein-Einschlüsse der Basalte des Persányer Gebirge; 6. Geologische Verhältnisse, Gesteine und Mineralien des Csicsóberges im Norden Siebenbürgens; 7. Ueber den Eläolith und Sodalith von Ditró, Jhb. d. k. k. geol. R. A. XXVII: [Tschermak's] Min. Mitth. 1877/IV/III. 316–336. Wien [Ism. *** (1878) 1, 4: N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1878. 408; 2: uo. 529–530. Stuttgart]
42. KOCH A. (1877) *Jelentés az ásvány- és földtani gyűjtemény gyarapodásáról és állapotáról*, EME Évk. új f. II/III. 86–88. Kvár
43. KOCH A. – DEZSŐ B. [KLIR J. – TÓTH M. – Soós K. és ENTZ G. közrem.] (1877) *Jelentés az Oncsásza csontbarlang megvizsgálásáról és összehasonlító tanulmány az ottan gyűjtött Ursus spelaeus Blumb. csontvázáról*, EME Évk. új f. II/IV. 95–128. 3 T. uo. németül: Bericht über einen Besuch der Knochenhöhle Oncsásza und vergleichende Studie über ein daraus stammendes Skelet des Ursus spelaeus Blumb., 129–143. Kvár
44. KOCH A. (1877) *Erdélynek a műiparban értékesíthető ásványairól és kőzeteiről*, Kvári orv.–term.tud. Ért. VII. term.tud szakül. 1877. decz. 1. 38–42. Kvár
45. KOCH A. (1877) *A toroczkói vasbányászat [saját véleménye kíséretében, melyet Kokán Kap. János ur dr. Pávay Vajna Elek feljegyzései nyomán a közlésre érdemesnek tart, amennyiben Erdélynek idővel megírandó monographiájához érdekes adatul szolgálhatna]*, Kvári orv.–term.tud. Ért. VII. term.tud. szakül. [sic! – vö. 44], 1877. decz. 14. 39–40. Kvár

46. KOCH A. – ABT A. (1878) [Vegyteni pályamunka-bírálat (HANKÓ Vilmos)] in: MARTIN L. *A math. – természettudományi kar jelentése az az 1876/7 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVII–VIII. Beszéd. fasc. II. 99. Kvár
47. KOCH A. – ENTZ G. (1878) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (PRIMICS György)] in: MARTIN L. *A mat. – természettudományi kar jelentése az az 1876/7 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVII–VIII. Beszéd. fasc. II. 100–101. Kvár
48. KOCH A. (1878)* *Ásvány- és kőzettani közlemények Erdélyből. I. A coelestinnek új lelhelyei Erdélyben; II. A Csicsóhegy rhyol[i]thes quarzandesitjének földtani viszonyai és ásványai; III. A persányi hegység basaltjának kőzet- és ásványzárványai; IV. Marosújvári kősó krystallotektonikája; V. A verespataki Adularról; VI. Glaubersó-kivirágzás és vizek Kolozsvár mellett; VII. A ditrói előolith új vegyelemzése, ugyanennek és a kék sodalithnak górcsói szerkezete*, Érték. a Term.tud. kör. VIII/X. 30 o. 1 T. Bp.
49. KOCH A. (1878) *A contact ásványképződés néhány példányáról Erdélyben*, Kvári orv.–term.tud. Ért. I. term.tud szakül. 1878. márcz. 22. 5–6. Kvár
50. KOCH, A. [kivonat, FRÖHLICH, I. közl.] (1878) *Der Aranyhegy bei Tordos und seine Mineral-Einschlüsse* [Akad Sitz. 22. Jan. 1. J.], Liter. Ber. a. Ungarn II/I. 149. Bp.
51. KOCH, A. (1878) *Neue Minerale*, [Tschermak's] Min. Petr. Mitth. (Neue F.) I/1/VI. 77–79. Wien [Ism. *** (1878) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1878. 652. Stuttgart]
52. KOCH A. – KÜRTHY S. – PRIMICS Gy. (1878)* *A Hegyes Drócsa-Pietrosza hegység kristályos és tömeges kőzeteinek, valamint Erdély néhány hasonló kőzetének is petrographiai tanulmányozása*, Földt. közl. VIII/7–8. 159–206. Bp. [Ism. *** (1879) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1879/1. 25. Wien (a társszerzők nevének említése nélkül)]
53. KOCH, A. (1878) *Neue Minerale aus dem Andesit der Aranyer Berges in Siebenbürgen*, [Tschermak's] Min. Petr. Mitth. (Neue F.) I/4/XII. 331–361. 4 á. Wien [Ism. *** (1879) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1879/1. 82. Stuttgart; GROTH, P. (1879) Zeitschr. f. Krystall. u. Mineral. III/III. 306–308. Leipzig]
54. KOCH A. (1878) *Ásványtani közlemények. I. A Rutilnak egy magyarhoni új lelhelye; II. A korondi fürdő sóforrásainak üledéke; III. A dévai trachytban előforduló ércerek kitöltése*, Kvári orv.–term.tud. Ért. IV. term.tud szakül. 1878. okt. 25. 19–22. Kvár [Ism: I. B. (INKEY B.) (1879) Földt. közl. IX/1, 2. 38–39. Bp.]
55. KOCH A. (1878)* *Az aranyi hegy (Hunyad m.) kőzete és ásványai és ezek között két új faj. Jelentés a múlt nyáron a Tud. Akad. segélyezésével tett tudományos utazás eredményéről*, Math. Term.tud. Közl. XV/II. 23–58.

- 3 T. Bp. [Ism. S. S. (SCHMIDT S.) (1878): Földt. közl. VIII/9–10. 247–248. Bp.]
56. KRIESCH J. – KOCH A. (1878) *A természetrajz vezérfonala 3. rész: Ásvány- és földtan* [teljes átdolgozásával]. Negyedik kiadás, Nagel 332 o. 144 á. Bp. [V. kiadás: 1879]
57. FLEISCHER A. – KOCH A. (1878) *Jelentés a torjai Büdös és vidéke földtani viszonyairól, forrásairól, gázkiömléseiről és a Büdös-barlang csepegéséről*, A Székely miv. és közgazd. egyes. évk. II. (1877-ről) 113–126. Bp.
58. KOCH A. (1878) *Ásvány-földtani gyűjteményekről jelentés*, Erd. Múz. V/4. 75–79. Kvár
59. KOCH A. (1878) *Ásvány- és földtani közlemények Erdélyből. XIII.* [VIDA K. közrem.] *Az oláhpiáni arany tartalmú porondban legujabban talált ásványok; XIV. Érdekes Mészpát kristályoknak két új lelhelye; XV. Pótlék a kisbányai contact képződéshez*, EM V/10. 257–260. Kvár
60. KOCH A. (1878) *A Vlegyásza és a szomszédos területek trachytjainak hegyszerkezeti (tektonikai) viszonyai*, in: KOCH A. – KÜRTHY S. *A Vlegyásza és a szomszédos területek trachytjainak kőzettani és hegyszerkezeti viszonyai (Részletes jelentés az erdélyi muzeum-egylet megbízásából keresztülvitt földtani kirándulások eredményeiről)*, EME Évk. új f. II/VIII. 340–360. uo. németül: *Tektonische Verhältnisse der Trachyte des Vlegyásza Stockes und des benachbarten Gebietes*, 371–395. Kvár [Ism. *** (1878) Verh. d. K. K. geol. R.A. 1878/12. 285. Wien; I. B. (INKEY B.) (1878) *A Vlegyásza trachytjai*, Földt. közl. VII/9–10. 250–253. Bp.; *** (1878) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1879/1. 102. Stuttgart]
61. KOCH A. (1878) *A kövületekről*, Kvári orv.–term.tud. Ért. VI. term.tud. estély. 1878. nov. 9. 37–40. Kvár
62. KOCH A. – ABT A. (1878) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (PRIMICS György)] in: ENTZ G. *A Math. term. tud. kar jelentése az az 187/8 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVIII–IX. Beszéd. fasc. II. 94–96. Kvár
63. KOCH A. (1878)* *A ditrói syenitöms kőzettani és hegyszerkezeti viszonyairól (kivonatosan)*, Értek. a Term.tud. kör. VII/6. 139–141. Bp. [Ism. FRÖHLICH, I. in Liter. Ber. a. Ungarn, 177. Bp.]
64. KOCH A. (1879)* *Kolozsvár vidéke forrásviszonyainak egy érdekes példája*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/I. 1–3. Kvár
65. [Koch A.] (1879) *A mennyiség-tudományi hazai szakirodalom 1878-ban*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/I. 33–43. Kvár
66. KOCH A. (1879) *Az erdélyi Muzeum-Egylet 1878. márcz. 6-án tartott közgyűléséből. A természetrajzi osztályok jelentései. 3. Ásvány- és földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/I. 45–46. Kvár

67. KOCH A. (1879) *Felhívás az erdélyi részek t. cz. föld- és bányabirtokosaihoz az erdélyi muzeumban létesítendő mütani ásvány- és kőzetgyűjtemény érdekében*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/I. 48. Kvár
68. KOCH A. (1879)* *Erdély földalakulási történetének vázlata*, Orv.–Term.tud. Ért. III. sz. I(IV)/I. 39–60. Kvár
69. KOCH A. – ABT A. (1879) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (PRIMICS György)] in: ENTZ G. *A math. – term.tudományi kar jelentése az az 1877/8 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVIII–IX. Beszéd. fasc. II. 94–97. Kvár
70. KOCH A. (FABINYI R.) (1879) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálatok (DEMETER Kálmán és MÁRTONFFY Lajos)] in: FABINYI R. *A math. – természettudományi kar jelentése az az 1878/9 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXVIII–IX. Beszéd. fasc. II. 221–225. Kvár
71. KOCH A. (1879)* *A folyó év május hó 10-én Csucsá vidékére tett földtani kirándulás eredményei*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/II. 115–118. Kvár
72. [KOCH A.] (1879) *Dr. Herbich Ferencz [egy évi szabadsága]*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/II. 119. Kvár
73. [KOCH A.] (1879) *Földtani kutatások Erdélyben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/II. 119. Kvár
74. [KOCH A.] (1879) *Földtani kutatások Kolozsvár vidékén*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/II. 120. Kvár
75. KOCH A. [DITRÓI BAJKÓ M. adatainak felhasznál.] (1879)* *A ditrói syenittömzs kőzettani és hegyszerkezeti viszonyairól*, Értek. a Term.tud. kör. IX/II. 50 o. 1 T. Bp.
76. KOCH A. [G. von RATH közlésében] (1879) *Über das Tertiär in Siebenbürgen*, Sitzungsber. D. niederrhein. Gesellsch. F. Nat. U. Heilk. 7. Jul. 1879. 289. Bonn
77. KOCH A. (1879)* *Ásvány- és földtani közlemények Erdélyből. XIX. Második pótlék Erdély ősemlősei és az őseemberre vonatkozó leleteinek kimutatásához; XX. Újabb gyűjtés az aranyi hegyen s új adatok a Szabóit és Pseudobrookit egyéb előfordulását illetőleg; XXI. [DEMETER K. közrem.] Erdély palás Amphibolközeteinek görcsői vizsgálata*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/III. 149–164. Kvár
78. KOCH A. (1879) *Előleges jelentés a múlt nyáron az Erdélyi Muzeum-Egylet választmányának megbízásában tett ásvány-földtani kirándulások eredményeiről*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. I(IV)/III. 206–208. Kvár
79. KOCH A. – ABT A. (1880) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (TAMÁS Albert)] in: FABINYI R. *A math. – természettudományi kar jelentése az az 1879/80 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXIX–LXXX. Beszéd. fasc. II. 217–236. Kvár

80. KOCH A. (1880): *Fossil őz (Cervus capreolus L.) – maradvány a köpeczi lignitből*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II/I. 77–79. Kvár
81. KOCH A. (1880) *Mastodon arvernensis Croiz. zápfoga Bardóczról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II (IV)/I. 79–80. Kvár
82. KOCH A. (1880) *Lehely-helyreigazítás*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II (IV)/I. 80. Kvár
83. KOCH, A. (1880) *Petrographische und tektonische Verhältnisse des Syenitschtockes von Ditro in Ostsiebenbürgen*, N. Jhb. f. Min. II. Beilageband 1. 132–178. 1 T. [Ism. *** (1880) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1880/15. 289. Wien]
84. KOCH A. (1880) *A pseudobrookit és szabóit vegyi összetételéről Kenngott A.*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II (IV)/I. 82–83. Kvár
85. KOCH A. (1880)* *A Czibles és Oláhláposbánya vidéke zöldkőandesitjeinek új petrographiai vizsgálata*, Földt. közl. X/4–5. 138–146 uo. [Supl.] németül: *Petrographische Untersuchung der trachytischen Gesteine des Czibles und von Oláhláposbánya*, 165–174. Bp. [Bemut. INKEY B. (1880) Földt. ért. I/5. 108. Bp.]
86. KOCH A. (1880)* *Rodna vidéke trachyt-családhoz tartozó kőzeteinek új petrographiai vizsgálata*, Földt. közl. X/6–7. 177–187. uo. [Supl.] németül: *Neue petrographische Untersuchung der trachytischen Gesteine der Gegend von Rodna* 219–229. Bp. [Bemut. SCHMIDT S. (1880) Földt. ért. I/6. 124. Bp.; ism. ROSENBUSCH, H. (1882) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1882/I/III. Ref. 237–238. Stuttgart]
87. KOCH A. (1880) *A mennyiség-természettudományi hazai szakirodalom 1879-ben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/I. 84–95. Kvár
88. KOCH A. (1880) *Az erdélyi Muzeum-Egylet 1880. márcz. 25-dikén tartott közgyűlésből. A természetrajzi osztályok jelentései. 3. Ásvány- és földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/I. 98–100. Kvár
89. [Koch A.] (1880) *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/I. 100–101. Kvár
90. KOCH A. (1880): *Fölvívás az erdélyi részek t. cz. föld- és bányabirtokosaihoz hazai ásványoknak, kőzeteknek és földnemeknek megvizsgálás végett való beküldésére*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/I. 100–101. Kvár
91. KOCH A. (1880) *Fölvívás az erdélyi részek t. cz. föld- és bányabirtokosaihoz hazai ásványoknak, kőzeteknek és földnemeknek megvizsgálás végett való beküldésére*, Orv.–Term.tud. Ért. III. sz. II(V)/I. 64. Kvár
92. KOCH A. (1880)* *A marosvásárhelyi Bem-szobor talapzatának kőzete*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/II. 157–158. Kvár
93. KOCH A. közlésében: MEDGYESY B. (1880) *Quarczporphyr és granit zárványok a koppándi melaphyr-tuffából*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/II. 158–159. Kvár

-
94. KOCH A. (1880) *Az Erd. Muz.-Egyletnek benyújtott jelentések a mult nyáron tett tudományos kirándulások eredményeiről*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/II. 163–165. Kvár
95. KOCH A. (1880) *Fölszólítás a földrengésre vonatkozó adatok beküldésére*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/II. 166–167. Kvár
96. KOCH A. (1880) *Köszönetnyilvánítás a beküldött földrengési tudósításokért és új fölhívás*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/II. 167–168. Kvár
97. KOCH A. (1880) *A földrengésről*, Orv.-Term.tud. Ért. III. sz. II(V)/II. 77–112. [az eddigi erdélyi földrengések táblázatos összefoglalásával] Kvár
98. KOCH A. közlésében: TÖMÖSVÁRY Ö. (1880) *Néhány erdélyi andesitnek közzettani vizsgálata*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/III. 194–195. Kvár
99. KOCH A. közlésében: VUTSKITS Gy. (1880) *A M.-Csesztve melletti Maros porondjának ásványtani összetétele*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/III. 195–197. Kvár
100. KOCH A. közlésében: SZÉKELY B. (1880) *Jegyzetek Erdély néhány új előfordulása ásványáról*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. II(V)/III. 197–198. Kvár
101. KOCH A. (1880) *Levél Erdély harmadkori képződményeinek kiképződését és beosztását illetőleg* [a Földtani Értesítő 5-ik számában von RATH utazási jelentésének ismertetésével kapcsolatban – közli és kommentálja INKEY Béla], Földt. ért. I/6. 121–122. Bp.
102. KOCH, A. (1880) *Über das Tertiär in Siebenbürgen*, N. Jhb. f. Min. Geol. Pal. 1880/I/II. Briefl. Mitth. 283–285. Stuttgart
103. KOCH, A. [G. von RATH közlésében] (1880) *Über siebenbürgisches Tertiär*, N. Jhb. f. Min. Geol. Pal. 1880/II/I. Abh. 294. Stuttgart
104. KOCH A. (1881) *Jegyzőkönyv a kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1881. febr. 20-án d. e. 11 órakor az egyetemi természettani intézet tantermében tartott rendes közgyűlésről*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. III(VI)/I. 63–70. Kvár
105. KOCH A. (1881) *Titkári jelentés*, in: KOCH A. *Jegyzőkönyv a kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1881. febr. 20-án d. e. 11 órakor az egyetemi természettani intézet tantermében tartott rendes közgyűlésről*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. III(VI)/I. 63–67. Kvár
106. [KOCH A.] (1881) *A kolozsvári orvos-természettudományi társulat tagjainak névsora 1880-ban*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. III(VI)/I. 157–160. Kvár
107. KOCH A. (1881)* *Az 1880. okt. 3-ki középerdélyi földrengés*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/I. 1–155. 3 T. Kvár
108. KOCH A.–ABT A. (1881) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (MEDGYESI Béla)] in: RÉTHY M. *A math. term. tud. kar jelentése az az 18⁸⁰/81 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXX–LXXXI. Beszéd. fasc. II. 151–152. Kvár
-

109. KOCH A. (1881) *Erdélynek ásványokban való gazdagságáról*, Orv.–Term. tud. Ért. III. sz. III(VI)/II. 89–108. Kvár.
110. KOCH A. [szerzői mivoltát a lap külső borítóján lévő tartalomjegyzék jelzi] (1881)* *A mennyiség-természettudományi hazai szakirodalom 1880-ban*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/II. 223–234. Kvár.
111. KOCH A. (1881)* *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1881. márcz. 24-én tartott közgyűléséből. A természetrajzi szakosztályok jelentése. 2. Ásvány- és földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/II. 237–240. Kvár
112. KOCH A. (1881) *Észrevételek Lóczy L. urnak az 1880. okt. 3-iki közép-erdélyi földrengés valószínű okait fejtegető magyarázatára*, Földt. ért. II/8. 154–156. Bp.
113. KOCH A. (1881)* *A múlt évi október 3-ki középerdélyi földrengés után Erdélyben érzett földindulásokról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/III. 279–290. 3 T. Kvár
114. KOCH A. (1881)* *Az 1880. oct. 3-ki középerdélyi földrengésnek német kidolgozása*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/III. 297–300. Kvár
115. KOCH A. (1881) *Az Erdélyi Muzeum választmányának benyújtott jelentések a múlt nyáron tett tudományos kirándulások eredményeiről*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. III(VI)/III. 316–317. Kvár
116. KOCH A. (1882) *A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1882. február 13-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében tartott rendes közgyűlés jegyzőkönyve*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. IV(VII)/I. 63–74. Kvár
117. KOCH A. (1882) *Titkári jelentés*, in: *A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1882. február 13-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében tartott rendes közgyűlés jegyzőkönyve*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. IV(VII)/I. 67–70. Kvár
118. [KOCH A.] (1882) *A kolozsvári orvos-természettudományi társulat tagjainak névsora 1881 végén*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. IV(VII)/I. 75–80. Kvár
119. KOCH A. (1882)* *Jelentés az 1882. febr. 3-iki mócsi meteorokőhullásról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/I. 89–104. T. VIII. 1 tábl. Kvár [Ism. SCHAFARZIK F. (1884) *Földt. közl.* XIV/1–3. 63–71. a többi erről szóló cikkel egyetemben]
120. KOCH A. (1882) *A meteoritekről*, Orv.–Term.tud. Ért. III. sz. IV(VII)/I. 1–23. 1 tábl. Kvár
121. KOCH A. – ENTZ G. (1882) [Ásvány- és földtani pályamunka-bírálat (VUTSKITS György – díj; MEDGYESI Béla – dicséret)] in: KANITZ Á. *Math. term. tud. kar jelentése az az 188¹/82 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae anni MDCCCLXXXI–LXXXII. Beszéd. fasc. II. 110–114. Kvár

122. KOCH, A. (1882)* *Bericht über den am 3. Februar l. J. stattgefundenen Meteorsteinfall von Mocs in Siebenbürgen*, Sitz.ber. d. k. Akad. d. Wiss. Wien, I. Abth. LXXXV/I. 116–132. Wien
123. KOCH A. (1882)* *Pótjelentés a folyó év febr. 3-ki mócsi meteorokőhullásról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/II. 137–146. 1 tábl. Kvár
124. KOCH A. (1882) *A bácsi, szucsági és vistai kőbányákban fejtett mészkövek minőségéről és használhatóságáról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/II. 151–155. Kvár
125. KOCH A. (1882) *A szindi (Torda mellett) fehér agyagról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/II. 156–159. Kvár
126. KOCH A. (1882) *Vitriólos tőzegtelep Vásártelkénél, Egerestől másfél órányira*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/II. 162–163. Kvár
127. KOCH A. (1882) *Az erdélyi muzeum-egylet 1882. április 13-án tartott közgyűléséből. A természetrajzi osztályok jelentései. 3. Ásvány- és földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VII)/II. 180–182. Kvár
128. KOCH, A. (1882) *Ergänzender Bericht über den Meteoritenfall bei Mocs in Siebenbürgen am 3. Februar 1882*. [Tschermak's] Min. Petr. Mitth. (Neue F.) V/3/XIII. 234–244. 1 tábl. [Ism. *** (1883) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1883/7. 111. Wien]
129. KOCH A. (1882) *A vásárhelyi [sic! recte: vásártelki] vitriólos tőzeg vegyi összetétele*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VIII)/III. 300. Kvár
130. KOCH A. (1882) *A pseudobrookitnak egy újabb lelhelye*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VIII)/III. 300. Kvár
131. KOCH A. (1882) *Enstatit-kristályka a mocsai meteor-kőben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VIII)/III. 301–302. Kvár
132. KOCH A. (1882) *A papfalvi oldalból [sic! recte: oldalból] való s Dietrich gyárban használt tűzálló anyagról*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VIII)/III. 302. Kvár
133. KOCH A. (1882) *Két érdekes obsidián-nucleus*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről* [1882. okt. 13.] Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. IV(VIII)/III. 303. Kvár
134. KOCH A. (1883) *Jegyzőkönyv a kolozsvári Orvos-természettudományi társulat 1883. ápr. 1-én tartott közgyűléséről*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. V(VIII)/I. 51–58. Kvár
135. KOCH A. (1883) *Titkári jelentés*, in: *Jegyzőkönyv a kolozsvári Orvos-természettudományi társulat 1883. ápr. 1-én tartott közgyűléséről*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. V(VIII)/I. 52–54. Kvár
136. KOCH A. (1883) *Gyűjteményeink gyarapodása*, in: *Az Erdélyi Muzeum-Egylet 1883. ápril 5-én tartott közgyűléséből. A természetrajzi osztályok jelentései*. HERICH Ferencz: *1. Ásvány földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/I. 82–84. Kvár

137. KOCH A. (1883)* *Jelentés a kolozsvári szegély-hegységben és környékén az 1882. évben végzett földtani részletes fölvételről*, MKFI évi jel. 1882-ről, in: *Földt. közl. XIII/1. 33–54. 1 tábl. 1 T. uo.* [Supl.] németül*: *Bericht über die im Klausenburger Randgebirge und in dessen Nachbarschaft im Sommer 1882 ausgeführte geologische Spezial-Aufnahme*, 117–139. Bp. [Ism. SCHAFARZIK, F. (1883) *Bericht über die Aufnahmen der k. u. geologischen Anstalt im Jahre 1882*, Math. Nat.wiss. Ber. a. Ungarn I. 362–365. Berlin]
138. KOCH A. (1883) *Viviánit jegeczeknek új lelhelye*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/II. 166–168. Kvár. [Bem: *** (1883) *Term.tud. közl. XV/165. 235–236. Bp.*; ism. SCHAFARZIK F. (1884) *Földt. közl. XIV/1–3. 71–72. Bp.*; SCHMIDT, A. (1885) *Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. X/I. 94–95. Leipzig*]
139. KOCH A. (1883) *A szindi fehér agyag (porcellánföld) ipari czélokra alkalmas volta*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről* [1883. máj. 31.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/II. 182–183. Kvár [Lm: *** (1883) *Term.tud. közl. XV/167. 324 Bp.*]
140. [KOCH A.] (1883) *Földtani fölvételek Erdélyben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/II. 183–184. Kvár
141. KOCH A. – FABINYI R. (1883) [Ásvány- és földtani pályamunka-bírálat (BENKŐ Gábor – díj; MEDGYESI Béla – dicséret)] in: MARTIN L. *Math. term. tud. kar jelentése az az 1882/83 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXII–LXXXIII. Beszéd. fasc. II. 70–73. Kvár
142. KOCH, A. (1883) *Untersuchung des weissen Thones von Szind (Porzellanerde) und dessen Verwendung zu Industriezwecken*, Math. Nat. wiss. Ber. a. Ungarn I. 255–256. Berlin
143. KOCH A. (1883)* *Ásvány-földtani vizsgálatokra vonatkozó jelentések. I. Jelentés a szindi fehér agyag ásvány-földtani vizsgálatának eredményéről; II. Jelentés az erdélyi muzeumegylet igazg. választmányának megbízásából a mult nyáron tett ásványgyűjtő kirándulások eredményeiről*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/III. 245–260. Kvár
144. KOCH A. kivonatos közlésében: MEDGYESY B. (1883) *Néhányerdélyi porphyr közettani vizsgálata*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V(VIII)/III. 276–278. Kvár
145. KOCH A. közlésében: MEDGYESY B. (1883) *Eklogit Erdélyből*, Orv.–Term. tud. Ért. II. sz. V(VIII)/III. 278. Kvár
146. KOCH A. (1883) *Jelentés ásványgyűjtő körútja eredményeiről*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a szakülésekről* [1883. okt. 19.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. V. (VIII)/III. 279. Kvár [Lm. *** (1883) *Term.tud. közl. XV/171. 497–498 Bp.*]
147. KOCH A. (1883) *Kolozsvár vidékének új, részletes földtani térképe*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a szakülésekről* [1883. nov. 30.], Orv.–Term. tud. Ért. II. sz. V(VIII)/III. 279–230. Kvár [Lm. *** (1894) *Term.tud. közl. XVI/173. 41. Bp.*] [L: 148]

148. KOCH A. (1883) *Kolozsvár és vidéke talaj- és forrásviszonyairól*, Orv.-Term.tud. Ért. III. sz. V(VIII)/IV. 87–109. 1 térk. Kvár
149. KOCH, A. (1884) *Erdély ásványainak kritikai átnézete [I. közlemény]*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI (IX)/I. 1–52. Kvár
150. KOCH A. (1884)* *Erdély alsó-tertiár echinidfaunájáról (előleges közlemény)*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/I. 84–90. Kvár
151. KOCH A. (1884) *Előleges közlemény a közép-eocän felső durvamészben újabban talált gerinczes-maradványokról*, Orv.-Term.tud. Ért. II. s. VI(IX)/I. 91–94. Kvár [Bem. *** (1884) Term.tud. közl. XVI/177. 224–225. Bp.]
152. KOCH A. (1884) *Erdély ásványainak kritikai átnézete [tervezet]*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a természettud. szakülésekről [1884. febr. 29.]*, Orv.-Term.tud. Ért. II. s. VI(IX)/I. 95. Kvár [Lm. *** (1884) Term.tud. közl. XVI/177. 224. Bp.]
153. KOCH A. (1884) *Kolozsvár vidéke. 18 zóna/XXIX rovatjelű lap (1 : 75,000). Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez*, MKFI 22. Németül: (1885) *Umgebung von Kolozsvár. Blatt Z. 18/Col. XXIX (1 : 75 000). Erläuterungen zur geologischen Specialkarte der Länder der ungarischen Krone*, 24. [Bem. *** (1884) Term.tud. közl. XVI/173. 41. Bp.; ism. *** (1885) Földt. közl. XV/6–10. 352. Bp.; A. B(ITTNER). (1885) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1885/7. 204. Wien; FUCHS, T. (1887) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1887/II/III. Ref. 350–351. Stuttgart]
154. KOCH A. (1884)* *Erdély ó-tertiár echinidjei*, MKFI Évk. VII. 43–123. 1 tábl. T. V–VIII. Bp. Németül: (1885)* *Die alttertiären Echiniden Siebenbürgens*, Jh.ber. d. k. k. geol. A. VII. 45–132. Bp. [Ism. A. B(ITTNER). Verh. d. k. k. geol. R.A. 1885/4. 133–134. Wien; NOETLING (1885) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1885/II/II. Ref. 366–367. Stuttgart]
155. KOCH, A. (1884) *Erdély ásványainak kritikai átnézete (folytatás) [II. közlemény]*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/II. 135–160. Kvár [Ism. SCHMIDT, A. (1885) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. X/I. 96–99. Leipzig]
156. [KOCH A.] (1884) *A mennyiség-termesztudományi hazai szakirodalom 1883-ban*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/II. 188–204. Kvár
157. KOCH, A. (1884) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1884. május hó 8-ikán tartott közgyűléséből. A természetrajzi osztályok jelentései. III. Ásvány-földtani osztály*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/II. 207–210. Kvár
158. KOCH, A. (1884) *Geologiai fölvételek az erdélyi részekben*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/II. 212. Kvár
159. KOCH, A. (1884) *Egyéb természet tudományi kirándulások az erdélyi részekben*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/II. 212. Kvár
160. KOCH A. – ENTZ G. (1884) *Ásványtani pályamunka-bírálat ([BENKŐ Gábor] és [MEDGYESY Béla] – mindkettő díjtalan) in: MARTIN L. A mennyiség-tan természet tudom. kar jelentése az az 1883/4 tanévi pályázatok ered-*

- ményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXIII–LXXXIV. Beszéd. fasc. II. 79–80. Kvár
161. KOCH, A. (1884) *Erdély ásványainak kritikai átnézete (folytatás) [III. közlemény]*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VI(IX)/III. 281–308. Kvár [Ism: I. 165.]
162. KOCH, A. (1884) *Erdély földtani térképének b.-hunyadi lapja*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről* [1885. XI. 14.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VI (IX)/III. 311. [recte: 315] Kvár [Lm: *** (1884) Term.tud. közl. XVI/184. 519. Bp.]
163. KOCH A. (1884)* *Jelentés a kolozsvári szegélyhegységben az 1883. évben végzett földtani részletes fölvételről*, MKFI évi jel. 1883-ról. 55–75. 1. T. vagy in: *Földt. közl. XIV/4–8. 213–233. 1 T. uo.* [Supl.] németül: *Bericht über im Klausenburger Randgebirge im Sommer 1883. ausgeführte geologische Spezial-Aufnahme*, 368–391. Bp. [Ism. A. B(ITTNER). (1885) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1885/7. 202–204. Wien; FUCHS, Th. (1985) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1885/I/II. Ref. 295. Stuttgart]
164. KOCH A. (1885)* *Az aranyi hegy kőzetéről és ásványairól szóló közlemények átnézete és újabb közlemények*, Math. Term.tud. Ért. III. 1884/5. 109–129. Bp. [Ism. SCHMIDT S. (1886) *Földt. közl. XVI/3–3. 237–238. Bp.*; SCHMIDT, A. (1886) *Zeitschr. F. Krystall u. Mineral. XI/III. 258–259. Leipzig*]
165. KOCH, A. (1885) *Erdély ásványainak kritikai átnézete (4-ik közlemény)*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/I. 1–22. Kvár [Ism. – a III. közlemény-nyel együtt – SCHMIDT, A. (1886) *Zeitschr. F. Krystall u. Mineral. XI/III. 262–263. Leipzig*]
166. KOCH A. (1885) *Kolozsvárt legújabban talált ősemlős csontmaradványok*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/I. 69–70. Kvár [Bem: *** (1885) Term.tud. közl. XVII/188. 180. Bp.]
167. KOCH A. (1885)* *Az erdélyi országos muzeum meteoritgyűjteményének jegyzéke*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/I. 70–75. 1 tábl. Kvár [Bem. *** (1885) Term.tud. közl. XVII/188. 180. Bp.]
168. KOCH A. (1885) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1885. ápril hó 9-ikén tartott közgyűléséből. A természetrajzi osztályok jelentései. I. Ásvány–földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/I. 76–77. Kvár
169. KOCH A. (1885) *Charcharodon cfr. auriculatus Blainv. fog a kolozsmonostori erdőből; Pachyderma zápfog – András házáról; Cölestin a bácsi torok durvamészke bányájában; 1885. május 26-i földrendés*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről* [1885. máj. 29.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/II. 182–183. Kvár [Lm. *** (1885) Term.tud. közl. XVII/191. 305. Bp.]
170. [KOCH A.] (1885) *Az idei geologiai fölvételek*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/II. 183. Kvár

171. KOCH, A. (1885) *Übersicht der Mitteilungen über das Gestein und die Mineralien des Aranyer Berges und neuere Beobachtungen darüber*, Math. Nat.wiss. Berichte a. Ungarn III/VI. 44–63. Bp. [Ism. RINNE, Fr. (lábjegyzetben kommentárral) (1887) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1887/I/III. Ref. 20–21. Stuttgart; BECKE, F. (1887) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1887/II/III. Ref. 464–465. Stuttgart]
172. KOCH A. (1885)* *Jelentés a gyalui havasok északi szélén, a Kalotaszegben és a Vlegyásza hegységben 1884. évben végzett földtani részletes fölvételekről*, MKFI évi jel. 1884-ről, in: *Földt. közl. XV/6–10. 284–295. uo.* [Supl.] németül*: *Bericht über die am Rande des Gyaluer Hochgebirges in der Kalotaszeg und im Vlegyásza-Gebirge im Sommer 1884 ausgeführte geologische Detailaufnahme*, 465–479. Bp. [Ism. BECKE, F. (1888) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1888/II/III. Ref. 252. Stuttgart]
173. KOCH A. (1885) *Erdély kőzeteiről (Az országos kiállításra küldendő kőnemek bemutatásával)*, Orv.–Term.tud. Ért. III. sz. VII(X)/II. 19–32. Kvár
174. [KOCH A.] (1885) *Egyéb vizsgálatok Erdélyben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/II. 184. Kvár
175. KOCH A. (1885) *A mennyiségtan természettudom. kar jelentése az az 1884/5 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXIV–LXXXV. Beszéd. fasc. III. 157–167. Kvár
176. KOCH A. – ABT A. (1885) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (NYIREDI Géza és SZÁNTÓ Endre)] in: KOCH A. *A mennyiségtan természettudom. kar jelentése az az 1884/5 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXIV–LXXXV. Beszéd. fasc. III. 165–167. Kvár
177. KOCH A. (1885) *Erdély ásványainak kritikai átnézete (5. és befejező közlemény)*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. VII(X)/III. 185–216. Kvár [Ism. (az egész sorozatot): SCHMIDT S. (1887) *Földt. közl. XVII/1–3. 38–39. uo.* (Supl.) németül: 129. Bp.; SCHMIDT, A. (1888) *Zeitschr. F. Krystall u. Mineral. XIII/I. 65–66. Leipzig*]
178. KOCH A. (1885) *Újabb ősemlős- és ősemberi kőszköz-leletek*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről* [1885. nov. 27.], Orv.–Term.tud. Ért. III. sz. VII(X)/III. 288. Kvár [Lm. *** (1886). *Term.tud. közl. XVIII/197. 40. Bp.*]
179. KOCH A. (1885) *Erdély ásványainak kritikai átnézete*, Orv. Term.tud. Társ. kiad. 212 o. Kvár [Benne: BENKŐ G. *Erdély kristályodott calcitjai*, 53–74.] [Újrakiadása: Herman Ottó Múzeum, Miskolc, SZAKÁL S. utószavával, 1990] [Ism. I. 177.]

180. KOCH A. (1886)* *Harmadik pótlék Erdély osemelősei [sic] és az őseberre vonatkozó leleteinek kimutatásához*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/I. 21–24. Kvár [Ism. FRANZENAU Á. (1887) *Földt. közl.* XVII/4–6. 208–209. uo. (Supl.) németül: 291–292. Bp.]
181. KOCH A. (1886) *A m. földtani társulat földrengrési bizottságának kolozsvári osztályából: fölhívás és útmutatás a földrengrések rendszeres megfigyelésére*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/I. 89–94. 2 T. Kvár [Bem. ***(1886) *Term.tud. közl.* XVIII/200. 187–188. Bp.]
182. KOCH A. (1886) *Magyarország új átnézetes földtani térképéhez használandó szinkulcs*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/I. 96–98. 1 á. Kvár
183. KOCH A. (1886) *Részletes fölvételek a múlt év nyarán*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről* [1886. jan. 29.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/I. 100. Kvár [Lm. ***(1886) *Term.tud. közl.* XVIII/200. 186. Bp.] [L: 184]
184. KOCH A. – FABINYI R. (1886) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (FETZER János)] in: RÉTHY M. *A mennyiségtan természettudom. kar jelentése az az 1885/6 tanévi pályázatok eredményéről*, *Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXV–LXXXVI*. Beszéd. fasc. II. 123–124. Kvár
185. KOCH A. (1886) *Az erdélyi Múzeum-Egylet 1886. ápril hó 15-én tartott közgyűléséből: a természetrajzi osztályok jelentései. III. Ásvány-földtani osztály*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/II. 164–165. Kvár
186. KOCH A. (1886) *Az idei országos földtani fölvételek*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/II. 168. Kvár
187. KOCH A. (1886)* *Ásványtani közlemények Erdélyből*. 1. Mészpát Szász-Lónáról; 2. Mészpát a kis-sebesi dácitban; 3. Szemcsés mészpát a gyalui amphibolandesitben; 4. Öregszemcsés fehér mészpát M.-Peterdnél; 5. Amethyst, köz. quarcz és calcit a sztolnai zöldköves dácitban; 6. Mészpát és húsvörös kővelő a sztolnai Val. Fetyi dácitjában; 7. Quarczfajták, barnapát chlorophaeit és wad kiválások a kis-kapusi augitandesitben; 8. Quarcz és barnapát krist. mészkőben a Hideg-Szamos völgyéből; 9. Értőtellekek a chloritpalában a Hideg-Szamos völgyében; 10. Quarcz-kristálycsoport a hesdái chloritpalában; 11. Chalcedon a túri lajtaconglomerátból; 12. Új cölestin- és baryt-előfordulás Túr mellett; 13. Limonitvesék augitandesitgörélyek átalakulása által Kis-Kapusról; 14. Trydimith, quarcz, kascholong, barnapát és asphalt a kis-kapusi quarcztrachytban; 15. Mészpát kristályok Sárdról Gyulafehérvár mellett; 16. Vaskos és kristályodott pyrit Csik-Gyergyó megyéből; 17. Hämatit Intra Gáld vidékéről; 18. Barnaszén Homoród-Almás vidékén; 19. Greenockit Új-Sinkáról; 20. Rodnai sphalerit vegyi elemzése; 21. Zalatnai és rodnai arsenopyrit vegyelemzése; 22. Offenbányai sylvanit vegyi összetétele; 23. Nagyági

- krennerit vegyi összetétele; 24. Nagyági nagyágitnak vegyi összetétele; 25. Nagyági sphaleritnek vegyi összetétele; 26. Nagyági bournonit vegyi összetétele; 27. Vöröspataki arany vegyi összetétele, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/III. 211–226. Kvár [Bem. *** (1886) Term.tud. közl. XVIII/208. 530. Bp.; ism. SCHMIDT S. (1887) Földt. közl. XVII/7–8. 339–341. uo. (Supl.) németül: 371–374. Bp.; SCHMIDT, A. (1888) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XIII/VI. 607–610. Leipzig]*
188. KOCH A. (1886) *A fogarasi hegység egy érczelőfordulásáról Jüngling Kár. brassói ev. reálisk. tanár, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/III. 234–235. Kvár*
189. KOCH A. (1886) *Budai József: A persányi hegység másodkori eruptív kőzetei. Földtani közlöny, XVI. k. 7–9. f. 211–223. l., Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. VIII(XI)/III. 236–237. Kvár*
190. KOCH A. (1886)* *Jelentés a Kolos- és Szolnok-Doboka megye területén az 1885 év nyarán végzett földtani részletes fölvételről, MKFI évi jel. 1885-ről 52–68. 6 tábl. Bp. Németül: (1887) Bericht über die im Gebiete des Komitate Kolos und Szolnok-Doboka im Sommer 1885 durchgeführte geol. Detailaufnahme, Jh.ber. d. k. geol. A. f. 1885. 62–79. Bp. [Bem. *** (1886) Term.tud. közl. XVIII/200. 186. Bp.; ism. BITTNER, A. (1887) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1887/7. 181–182 Wien; FUCHS, T. (1888) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1888/I/III. Ref. 94–95. Stuttgart]*
191. KOCH A. (1886) *Ásvány-kőzet és földtan vezérfonala a középtanodák számára, VI. kiad. 212 o. Bp. [VII. kiad. 1895]*
192. KOCH A. (1887) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya 1887. február hó 20-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. IX(XII)/I. 85–91. Kvár*
193. KOCH A. (1887) *Titkári jelentés, in: KOCH A. Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya 1887. február hó 20-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. IX(XII)/I. 86–90. Kvár*
194. [KOCH A.] (1887) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya tagjainak névsora 1886 ban, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. IX(XII)/I. 95–101. Kvár*
195. KOCH A. (1887)* *Megemlékezés Dr. Herbich Ferenczről, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/I. 1–6. uo. [Revue] német kivonat: Franz Herbich † am 15 Januar, IX(XII)/II. 247. Kvár*
196. KOCH A. (1887) *Részletes földtani fölvétel Kolozsvár és Torda között, in: *** Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről [1887. II. 11.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/I. 125. Kvár [Lm. *** (1887) Term.tud. közl. XIX/212. 185. Bp.]*

197. KOCH A. (1887) *Erdély felső terciär rétegeinek echinidfaunája*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről* [1887. III. 11.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/I. 127–128. Kvár [Lm. *** (1887) Term.tud. közl. XIX/213. 228. Bp.]
198. KOCH A. – ENTZ G. (1887) [Ásvány-földtani pályamunka-bírálat (NEMES Dénes)] in: ABT A. *A mennyiségtan természettudom. kar jelentése az az 1886–7 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXVI–LXXXVII. Beszéd. fasc. III. 99–100. Kvár.
199. KOCH A. (1887) *Jelentés a Kolozsvártól délre eső területen az 1886. év nyarán végzett földtani részletes fölvételről*, MKFI évi jel. 1886-ról, 48–79. 1 T. Bp. Németül: *Bericht über die in dem südlichen von Klausenburg gelegenen Gebiete im Sommer des Jahres 1886 durchgeführte geologische Detailaufnahme*, Jh.ber. d. k. geol. A. f. 1886. 55–90. i T. Bp. [Ism. A. B(ITTNER). (1888) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1888/6. 154–156. Wien; FUCHS, T. (1889) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1889/I/III. Ref. 282–284. Stuttgart]
200. KOCH A. (1887)* *Herbich Ferencz*, Földt. közl. XVII/1–3. 59–63. uo. [Supl.] német kivonat: *Franz Herbich*, 137–142. Bp.
201. KOCH A. (1887)* *A brassói hegység földtani szerkezetéről és talajvíz-viszonyairól*, Érték. a Term.tud. kör. XVII/3. 19 o. 1 T. Bp. [Ism. R. (1890) Földt. közl. XX/1. 52. uo. (Supl.) németül: XX/5–7. 237–238. Bp.]
202. KOCH A. (1887)* *Erdély felső terciär üledékeinek echinidjei*, Orv.-Term. tud. Ért. II. sz. IX(XII)/II. 129–144. T. V. uo. [Revue] németül:* *Die Echiniden der Obertertiären Ablagerungen Siebenbürgens*, 255–271. Kvár. [Ism. A. B(ITTNER). (1887) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1887/17. 341. Wien; FUCHS, T. (1888) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1888/I/III. Ref. 128–129. Stuttgart; FRANZENAU Á. (1889) Földt. közl. XIX/4–6. 176–179. uo. (Supl.) németül: 224–227. Bp.]
203. KOCH A. (1887) *Az erdélyi muzeum meteoritgyűjteményének újabb gyarapodása*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/II. 220. Kvár [Ism. SCHMIDT S. (1889) Földt. közl. XIX/4–6. 183. uo. (Supl.) németül: 233. Bp.]
204. KOCH A. (1887) *Az Erdélyi Múzeum-egylet 1887. márczius 31-én tartott közgyűléséből: a természetrajzi osztályok jelentései. III. Ásvány-földtani osztály*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/II. 226–228. Kvár
205. [KOCH, A.] (1887) *Inhaltsübersicht der bisher erschienenen 8 Bände (Jahrg.1879–1886) des „Orvos-Természettudományi értesítő.” II. Naturwissenschaftliche Abrtheilung sowie auch der 3 Bände (Jahrg. 1876–78) des „Értesítő.”*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/II. 232–245. Kvár

206. [KOCH A.] (1887) *Természettudományi kutatások az erdélyi részekben*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/II. 230. uo. [Revue] németül: *Berichte über wissenschaftliche Excursionen, welche im Auftrage des Siebenb. Museumvereines gemacht wurden*, IX(XII)/III. 366–367. Kvár
207. KOCH A. (1887) *A múlt nyáron a múz. igazg. választmányának megbízásából tett ásványgyűjtő székelyföldi útjának első fele*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről* [1887. nov. 25.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/III. 336. uo. [Revue] németül: *Bericht über die Ergebnisse der ersten Hälfte seiner mineralog. geognostischen Reise in das Szeklerland*, 368. Kvár
208. [KOCH, A.] (1887) *Bericht über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturw. Section der Siebenb. Museum-Vereins*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. IX(XII)/III. 367–368. Kvár
209. KOCH A. (1887) *[A csonthegyi hideg sósforrások] földtani szerkezete*, in: HANKÓ V. *A csonthegyi hideg sósforrások chemiai elemzése*, Math.-Term.tud. Ért. V. 21. Bp.
210. KOCH, A. (1888) *[Die] geologische Structur [der Csonthegy kalten Salzquellen]*, in: HANKÓ, W. *Chemische Analyse der Csonthegy kalten Salzquellen*, Math. Nat.wiss. Ber. a. Ungarn, V. 121. Berlin–Bp.
211. KOCH A. (1888) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya 1888. február hó 2-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. X(XIII)/I. 59–67. Kvár
212. KOCH A. (1888) *Titkári jelentés*, in: KOCH A. *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya 1888. február hó 2-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. X(XIII)/I. 60–65. Kvár
213. KOCH A. (1888) *Jegyzéke azon társulatoknak, melyekkel csereviszonyban állunk*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. X(XIII)/I. 68–69. Kvár
214. KOCH A. (1888) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya tagjainak névsora 1887 végén*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. X(XIII)/I. 70–76. Kvár
215. KOCH A. (1888) *A múlt nyáron, az erd. Múzeum igazgató-választmányának megbízásából tett ásványgyűjtő székelyföldi útjának második feléről szóló jelentés*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott szakülésekről* [1887. dec. 16.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/I. 103. Kvár
216. KOCH A. (1888) *Az ipar-, keresk.- és földmiv. miniszterium megbízásából a múlt nyáron folytat[ott], az 1882-ben megkezdett részletes földtani fölvételek*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről* [1888. febr. 24.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/I. 104. Kvár

217. KOCH A. (1888) *Új adatok a Kolozsvár vidéki diluvialis fauna ismeretéhez*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/I. 13–18. uo. [Revue] németül*: *Neue Daten zur Kenntniss der Diluvialen Fauna des Gegend von Klausenburg*, 111–117. Kvár [Bem. *** (1887) Term.tud. közl. XIX/215. 307. Bp.; ism. BRANCO (1890) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1890/I/III. Ref. 459. Stuttgart; FRANZENAU Á. (1891) Földt. közl. XXI/6–7. 255–256. uo. (Supl.) németül: 282–283. Bp.]
218. KOCH A. (1888) *Újabb előfordulású rézbányai ásványok*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/I. 108. uo. [Revue] németül: *Neuere Mineralvorkommnisse von Rézbánya*, 240. Kvár [Ism. SCHMIDT S. (1890) Földt. közl. XX/4. 196–197. uo. (Supl.) németül: 243–244. Bp.; BAUER, M. (1890) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1890/I/III. Ref. 396–397. Stuttgart; SCHMIDT, A (1890) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XVII/V. 505. Leipzig]
219. FABINYI R. – KOCH A. (1888) [Vegyteni pályamunka-bírálat (NYIREDI Jenő és FRANK KIS István)] in: ABT A. *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1887–88. tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXVII–LXXXVIII. Beszéd. fasc. III. 80–81. Kvár
220. KOCH A. (1888)* *Ásványtani közlemények Erdélyből. 28. Jegyzetek az 1885-iki orsz. kiállításon szemlére kitett erdélyi újabb ásványelőfordulásokról; 29. A legújabb kristályaranyelőfordulásról Verespatakon; 30. Arany Csebéről; 31. Laumontit a kis-sebesi dácitban; 32. Laumontit Toroczkóról; 33. Erdélyi tömör quarczváltozatok csiszolva; 34. Újabb adatok a korondfürdői forráskövek előfordulásához; 35. Jegyzetek a nagy-szebeni term. tud. társ. gyűjteményében észlelt néhány erdélyi ásványelőfordulásról; 36. Új adalékok a múlt évben Koppánd mellett felfedezett cölestin- és barytelőforduláshoz; 37. Tellurit Facebajáról; 38. Hunyadmegyei vasérczek vegyi összetétele; 39. A párvai kaolin vegyi összetétele és egyéb tulajdonságai*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/II. 181–196. uo. [Revue] németül: *Mineralogische Daten aus Siebenbürgen*, 228–235. Kvár [Ism. SCHMIDT S. (1890) Földt. közl. XX/4. 197–201. uo. (Supl.) németül: 244–247. Bp.; BAUER, M. (1890) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1890/I/III. Ref. 397. Stuttgart; SCHMIDT, A (1890) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XVII/V. 505–509. Leipzig]
221. KOCH A. (1888) *Az erdélyi Múzeum-Egylet 1888 ápril hó 19-ikén tartott közgyűléséből. A természettajzi osztályok jelentései. III. Ásvány-földtani osztály*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X. (XIII)/II. 202–206. Kvár
222. KOCH A. (1888) *Hírek az Erd. Muzeum természettajzi osztályai köréből*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/I. 208. Kvár

223. KOCH A. (1888) *Új cölestin- és barytelőfordulás Torda közelében*, Math. Term.tud. Ért. VI. (1887/8) 78–83. Bp. [Ism. SCHMIDT S. (1890) Földt. közl. XX/5–7. 192–193. uo. (Supl.) németül: 239–241. Bp.; SCHMIDT, A. (1890) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XVII/V. 510–511. Leipzig]
224. KOCH, A. (1888) *Ein neues Cölestin- und Barytvorkommen in der Nähe von Torda in Siebenbürgen*, [Tschermak's] Min. Petr. Mitth. (Neue F.) IX/4–5/XX. 416–422. Wien [Ism. FOULON (H. B.). (1888) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1888/6. 157. Wien; RINNE, Fr. (1890) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1890/I/III. Ref. 398–399. Stuttgart]
225. KOCH A. (1888) *Erdély mineralogiájának és geologiájának haladása 25 év alatt*, A magyar orv. term.vizsg. 1888. aug. 23–27. Tátrafüreden tartott XXIV. vándorgyűl. tört. vázl. munk. 204–209. Bp. [Ism. σ– (1889): Földt. közl. XIX/7–8. uo. (Supl.) németül: (1890) XX/1–3. 89–91. Bp.]
226. KOCH A. (1888)* *A málnási hypersthén tartalmú augitandesit előfordulási viszonyairól*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/III. 249–252. uo. [Revue] németül*: *Über die Verhältnisse des Vorkommens der Hypersthenithältigen Augitandesites von Málnás in Ostsiebenbürgen*, 297–301. Kvár [Ism. SCHMIDT S. (1890) Földt. közl. XX/4. 202–203. uo. (Supl.) németül: 249–250. Bp.]
227. KOCH A. (1888)* *Sabal major, Ung. sp. Erdély fossil flórájában*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/III. 272–274. uo. [Revue] németül: *Sabal major, Ung. sp. in der fossilen Flora Siebenbürgens*, 302–303. Kvár
228. KOCH A. (1888) *Negyedik pótlék Erdély ősemmlősei és ősemberi eszközök leleteinek kimutatásához*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/III. 274–276. uo. [Revue] németül: *Viertes Supplement zu dem Verzeichnisse der siebenbürgischen Funde von Ursäugetier-Reste und praeschistorischen [sic!] Artefacten*, 303–306. Kvár. [Ism. FRANZENAU Á. (1891) Földt. közl. XXI/8–9. 256. uo. (Supl.) németül: 283–284. Bp.]
229. [KOCH, A.] (1888) *Bericht über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturwiss. Section des Siebenbürg. Museum-Vereins*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. X(XIII)/III. 308. Kvár
230. KOCH A.–ABT A. (1888) [Ásványtani pályamunka-bírálat (RUZITSKA Béla)] in: FABINYI R. *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1888–9 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCLXXXVIII–LXXXIX. Beszéd. fasc. II. 107–109. Kvár
231. KOCH A. (1888)* *Jelentés Torda–Aranyos megye Tordától nyugotra eső területének 1887 nyarán végzett földtani részletes fölvételéről*, MKFI évi jel. 1887-ről, 24–55. 1 T. Bp. Németül: (1889)* *Bericht über die im Sommer 1887 durchgeführte geologische Specialaufnahme des westlich*

- von Torda gelegenen Gebietes im Torda-Aranyoser Comitate, Jh.ber. d. k. ung. geol. Anst. f. 1887. 29–66. 1 T. Bp.
232. KOCH, A. (1889) *Ergänzende Beobachtungen über das Cölestin- und Barytvorkommen bei Torda in Siebenbürgen*, Tschermak's Min. petr. Mitth. Neue F. X/1/IV. 89 Wien [Ism. FOULON (H. B.) (1888) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1888/15. 305. Wien; SCHMIDT S. (1890) Földt. közl. XX/5–7. 195. uo. (Supl.) németül: 242–243. Bp.; SCHMIDT, A (1890) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XVII/V. 513. Leipzig]
233. KOCH A. (1889)* *Az 1886. évi erdélyi földrengésről*, Földt. közl. XIX/1–3. 5–11 uo. (Supl.) németül: *Bericht über die siebenbürgischen Erdbeben im Jahre 1886*. 74–82. Bp.
234. [KOCH, A.] (1889) *Protokollauszüge über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturwissensch. Section der Siebenb. Mus.-Vereins*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/I. 96. Kvár
235. KOCH A. (1889) *Elnöki megnyitóbeszéd*, in: BELKY J. *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos–természettudományi szakosztálya 1889. febr. hó 10-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. XI(XIV)/I. 70–71. Kvár
236. KOCH A. (1889) *Jelentés a csereviszony fejlődéséről a múlt évben*, in: BELKY J. *Az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos–természettudományi szakosztálya 1889. febr. hó 10-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. XI(XIV)/I. 75–77. Kvár
237. KOCH A. (1889) *Jegyzéke azon társulatoknak, melyekkel csereviszonyban állunk és azon kiadványoknak, melyeket az Erdélyi Múzeum könyvtára azoktól kapott*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. XI(XIV)/I. 79–85. Kvár
238. KOCH A. (1889) *A Kolozsvár vidéki durvamész részleges taglalása*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok az Erdélyi Múzeum-Egylet Orvos–természettudományi szakosztályának természettudományi szaküléseiről* [1889. febr. 22.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/I. 83–84. Kvár
239. [KOCH, A.] (1889) *Protokollauszüge über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturwissensch. Section des Siebenb. Mus. Vereins*, Orv.-Term.tud., Ért. II. sz. XI(XIV)/I. [Revue] 96. Kvár
240. KOCH A. (1889)* *A Kolozsvár vidéki durvamész-rétegek, különös tekintettel azok ipari értékére*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/II. 129–139. uo. [Revue] német kivonat: *Die Grobkalkschichten der Umgebung Klausenburg's, mit besonderer Rücksicht auf deren technischen Wert*, 175. Kvár [Ism. FRANZENAU Á. (1893) Földt. közl. XXIII/1–3. 29. uo. (Supl.) németül: 84–85. Bp.]
241. KOCH A. (1889) *Új paläontologiai adatok Erdély ifjabb harmadkori képződményeiből*. I.[CSEMETEI K. és FASCHLER L. közrem.] *A felső-orbói felső-mediterrán rétegek kövületei; II. Lajtamészkövületek N.-Enyed vidékének*

- egyéb lelőhelyeiről; III. [PRIMICS Gy. közrem.] *Lajtamész kövületek Szelistye határából*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/II. 140–152. uo. [Revue] németül: *Neue paleontologische Daten aus den jüngeren Tertiärbildungen Siebenbürgens. I. Versteinerungen der ober-mediterranen Ablagerungen von Felső Orbó; II. Leithakalk-Versteinerungen von anderen Fundorten der Gegend Nagyenyed's; III. Leithakalk-Versteinerungen aus der Gegend von Szelistye*, 176–181. Kvár [Ism. FRANZENAU Á. (1890) Földt. közl. XXI/8–9. 259–262. németül: 282–283. Bp.; FUCHS, Th. (1890) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1890/II/III. Ref. 115. Stuttgart]
242. KOCH A. (1889)* *A Gr. Mikó-szobor talapzatának köve*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/II. 166–169. uo. [Revue] németül: *Über den Sockelstein des Gr. Emer. Mikó-Monumentes*, 181–182. Kvár [Ism. ZIMÁNYI K. (1892) Földt. közl. XXII/9–10. 321–322. uo. (Supl.) németül: 351. Bp.]
243. [KOCH, A.] (1889) *Protokollauszüge über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturwissensch. Section des Siebenb. Mus. Vereins*, Orv.-Term.tud., Ért. II. sz. XI(XIV)/II. [Revue] 96. Kvár
244. [KOCH A.] (1889) *Az ásvány-földtani osztály. A. Az osztály keletkezése, fejlődése; B. Az osztály jelen állapota*, in: *** *Emlékkönyv a gróf Mikó Imre emlékszobra leleplezése alkalmára*, EME kiadv. 34–42. Kvár
245. KOCH A. (1889)* *A Kómál diluvialis kavicsában legújabban talált ősem-lős maradványok*, Orv. –Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/III. 281–282. uo. [Revue] német kivonat: *Die im diluvialen Schötter des Kómál neuestens gefundenen Säugetierreste*, 304. Kvár [Ism. FRANZENAU Á. (1891) Földt. közl. XXI/8–9. 258. uo. (Supl.) németül: 285. Bp.]
246. KOCH A. (1889) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1889. június 8-án tartott köz-gyűléseiből jelentések: III. Az ásvány- és földtani osztályról*, Orv. –Term. tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/III. 289–291. Kvár
247. KOCH A. BELKY J. (1889) *Az Erdélyi Muzeum-Egylet 1889. június 8-án tar-tott közgyűléséből jelentések. V. Az orvos-term.tud. szakosztály jelentése*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XI(XIV)/III. 292–293. Kvár
248. KOCH A. (1889) *Vezérfonal az ásványtan egyetemi előadásaihoz. Hall-gatói számára írta és kiadta ...*, Fejér V. nyom., VIII+240 o. 2 T. Kvár
249. KOCH A. (1889) *Alparét vidéke. 17. zóna/XXIX. rovat jelű lap (1 : 75,000). Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképé-hez*, MKFI 12 o. Németül: (1890): *Umgebung von Alparét. Blatt Zone 17./Col. XXIX. (1 : 75,000). Erläuterungen zur geologischen Specialkarte der Länder der ungarischen Krone*, 14 o. Bp. [Ism. E. T(IETZE). (1890) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1890/14. 277. Wien; ANDREAE, A. (1893) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1893/II/III. Ref. 168. Stuttgart]

250. KOCH A. – HOFMANN K. (1889) *Bánffy-Hunyad vidéke. 18. zóna/XXVIII. rovat jelű lap (1 : 75,000). Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez*, MKFI 36 o. Németül: *Umgebung von Bánffy-Hunyad Blatt Zone 18./Col. XXVIII. (1 : 75,000). Erläuterungen zur geologischen Specialkarte der Länder der ung. Krone*, 41 o. Bp. [Ism: FUCHS, Th. (1891) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1891/II/III. Ref. 330. Stuttgart]
251. KOCH A. (1890) *Torda vidéke. 19. zóna/XXIX. rovat jelű lap (1 : 75,000). Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez*, MKFI 45 o. Németül: *Umgebung von Torda Blatt Zone 19./Col. XXIX. (1 : 75,000). Erläuterungen zur geologischen Specialkarte der Länder der ung. Krone*, 52 o. Bp.
252. KOCH A. (1890) *Elnöki megnyitóbeszéd*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. XII(XV)/I. 107–108. Kvár
253. KOCH A. (1890) *Jegyzéke az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos–természettud. szakosztályával csereviszonyban álló tud. társulatoknak*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. XII(XV)/I. 114–116. Kvár
254. [Koch, A.] (1890) *Protocollauszüge über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medicin. naturwiss. Section des Siebenbürg. Museumvereins*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XII(XV)/I. 128. Kvár
255. KOCH A. (1890) *Ásványtani közlemények Erdélyből (3-ik közlemény.)* 40. *Víztisztá Quarczkristályok Kolozsvárról*; 41. *Fodorgyeps a Békásból Kolozsvárt*; 42. *Bitumenes mész a Békásban Kolozsvárnál*; 43. *Termés Tellur Nagyágon*; 44. *Egy ritka ásvány Oláhpiánról*; 45. *Rudas aragonit, szép quarczfajták és baryt a kis-kapusi augitandesitből*; 46. *Újabb észlelet a kiskapusi quarcztrachytban előforduló asphaltról*; 47. *Nagy lencse alakú gypskristályok Magyar-Nádason*; 48. *Mészpát-kristályok a túr-koppándi hasadékból*; 49. *Mészpát-ikrek a neocom kárpáti homokkőből*; 50. *Babércz a runki mészkőhegy laposán*; 51. *Markasit-kristályok Révkörtvélyesről*; 52. *Natrolith Vargyasról (Udvarhely m.)*; 53. *Érdekes kősókristályok Vizaknáról*; 54. *A macskamezői manganitről*; 55. *A sószesz (Háromszék) nyers petroleum vegyi összetétele*; 56. *Erdélyi ásványos szerek vegyi elemzése*; 57. *Erdélyi eocän durvamészkövek vegyi elemzése*; 58. *A kakukkhegyi haematit új vegyi elemzése*; 59. *Egy korábban ismertett kristályodott pyrit pontos lelőhelye*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XII(XV)/II. 141–154. uo. [Revue] németül: *Mineralogische Mittheilungen aus Sibenburg*, 229–242. Kvár [Bem. *** (1890) Term.tud. közl. XXII/250. 321. és XXII/251. 382. Bp.; ism. SCHMIDT, A (1890) Zeitschr. f. Krystall u. Mineral. XX/III. 313–316. Leipzig; SCHMIDT S. (1892) Földt. közl. XXII/3–4. 179–182. uo. (Supl.) németül: 215–218. Bp.; BAUER, M. (1892) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1892/I/III. Ref. 39–41. Stuttgart]

256. KOCH A. (1890) Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1890. ápril. 26-án tartott közgyűléséből: jelentések. I. Az ásvány-földtani osztályról, Orv.-Term. tud. Ért. II. sz. XII(XV)/II. 212–214. Kvár
257. KOCH A. (1890) Érdekes ősemlős-maradványok előfordulása a hidegszamosi aranybánya mellett, in: *** Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről [1890. jún. 6.], Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XII(XV)/II. 118 [sic recte: 218] Kvár [Lm. *** (1890) Term.tud. közl. XXII/251. 382. Bp.]
258. [KOCH, A.] (1890) *Protocollauszüge über die naturwissenschaftlichen Fachsitzungen der medic. naturwiss. Section des Siebenbürgischen Museumvereins*, Orv.-Term.tud., Ért. II. sz. XII(XV)/II. 253–254. Kvár
259. KOCH A. (1890)* *Jelentés az Erdélyi Múzeum-egylet megbízásában a múlt nyáron tett földtani kirándulásaimnak eredményeiről*, Orv.-Term. tud. Ért. II. sz. XII(XV)/III. 325–334. uo. [Revue] német kivonat: *Geologische Beobachtungen in Siebenbürgen*, 366–368. Kvár [Bem. *** (1891) Term.tud. közl. XXIII/257. 41. Bp.; ism. FRANZENAU Á. (1893) Földt. közl. XXIII/1–3. 30–31. uo. (Supl.) németül: 86–87. Bp.]
260. KOCH A. – KOCH F. (1890) *Az ásvány-, kőzet- és földtan alapvonalai. A gymnasiumok IV. osztálya számára*, Nagel B. kiad. 184 o. Bp.
261. KOCH A. (1891) *Jelentése a csereviszony állásáról*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. XIII(XVI)/I. 142–143. Kvár
262. [KOCH A.] (1891) *Jegyzéke az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályával csereviszonyban álló szakfolyóiratoknak és tudom. társulatoknak*, Orv.-Term.tud. Ért. I. sz. XIII(XVI)/I. 147–150. Kvár
263. KOCH A. (1891)* *A hidegszamosi csontbarlang ismertetése*, Orv. Term. tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/I. 1–12. T. I–III. uo. [Revue] németül: *Eine neue Knochenhöhle im Thale der Kalten-Szamos*, 75–82. Kvár [Ism. FRANZENAU Á. (1893) Földt. közl. XXIII/4–5. 121–123. uo. (Supl.) németül: 146–148. Bp.]
264. KOCH A. (1891) *Újabb erdélyi ősemlős maradványok*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott természettudományi szakülésekről* [1891. febr. 27.], Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/I. 73–74. Kvár [Lm. *** (1891): Term.tud. közl. XXIII/260. 209. Bp.]
265. KOCH A. (1891) *Reste eines Creodonten aus der Braunkohle von Egeres*, Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/I. 92. Kvár
266. KOCH A. – APÁTHY I. (1891) [Ásványtani pályamunka-bírálat (HÉJJAS Imre)] in: ABT A. *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1890–91 tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXC–XCI. Beszéd. fasc. II. 126–129. Kvár
267. KOCH A. (1891) *A természettudományi szakosztály megnyitóbeszéde* [kivonat], in: SZTERÉNYI H. (1891) *A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók 1890. augusztus hó 17-én Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlése*

- természettudományi szakosztályának jegyzőkönyve. *A magy. orv. term. vizsg. 1890. aug. 16–20. Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűl. tört. vázl. munk.* 47–48. Bp. [összefogl. in: VÉBER A. *A magyar orvosok és természetvizsgálók Nagyváradon tartott 25. vándorgyűlése*, Term.tud. füz. XIV/IV. 128–129. Temesv.]
268. KOCH A. (1891) *Erdély ősemlőseinek átnézete. A magy. orv. term.vizsg. 1890. aug. 16–20. Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűl. tört. vázl. munk.* 456–466 Bp. [L. m. LENDL A. *A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók 1890. augusztus 18-án Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlése természettudományi szakosztályának jegyzőkönyve*, uo. 49–50; előadás összefoglaló (*Erdély ősemlőseinek átnézete és a legközelebb felfedezett hidegszamosi csontbarlang ismertetése*) in: VÉBER A. (1890) *A magyar orvosok és természetvizsgálók Nagyváradon tartott 25. vándorgyűlése*, Term.tud. füz. XIV/IV. 131. Temesv.; ism. FRANZENAU Á. (1893) *Földt. közl.* XXIII/4–5. 125–127. uo. (Supl.) németül: 148–151. Bp.]
269. TÓTH M. [Koch A. őslénytani meghatározásaival – I. 475. o. lábjegyzet] (1891) *Adatok Nagyvárad környéke diluviális képződményeinek ismeretéhez. A magy. orv. term.vizsg. 1890. aug. 16–20. Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűl. tört. vázl. munk.* 474–479. Bp.
270. KOCH A. (1891)* *Az erdélyi medence harmadkori (tertiaer) képződményei. I. rész. Paleogén csoport*, Math. Term.tud. ért. IX/3. 172–181. 1 tábl. Bp.
271. [Koch, A.] (1891) *Protokollauszüge über die im I. J. abgehaltenen naturwissenschaftlichen Fachsitzungen*, Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/II. 187–188. Kvár
272. KOCH A. (1891)* *Beszéd, mellyel Koch Antal bölcsészettudor, az ásvány-és földtan ny. r. tanára, az ásvány-földtani intézet igazgatója, az orsz. középt. tanárvizsgáló bizottság alelnöke, a kolozsvári tanítónő-képezde igazgató-tanácsosa, a Magyar Tud. Akadémia lev. tagja, a m. kir. természettudományi, a nagy-szebeni természettudományi és a magyar földtani társulat rendes, a bécsi cs. és kir. földtani intézet lev. tagja s a mennyiségtan-termesztudományi karnak 187⁴/5- és 188⁴/5-ben volt dekánja és 187⁵/6- 188⁵/6-ban volt prodekánja a Kolozsvári M. Kir. Ferencz-József-Tudomány-Egyetem rektori székét elfoglalta és az 1891–92. tanévet megnyitotta*, Acta Reg. Sci. Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCXCI–XCII. Beszéd. fasc. I. 39–55. Kvár
273. KOCH A. (1891) *Jelentés a múlt nyáron Erdélyben végzett földtani kutatásokról*, in: *** *Természettudományi mozgalmak a hazában* 31. *Az Erdélyi Múzeum-Egyelet orvos-termesztudományi szakosztályának f. évi november 6-ikán tartott természettudományi szakülésén*, Term. tud. közl. XXIII/268. 641. Bp. [L: 277.]

274. KOCH A. (1891) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1891. június 1-én tartott közgyűléséből jelentések: I. Az ásvány-földtan osztályról*, Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/III. 316–318. Kvár
275. KOCH A. (1891) *Megbízások természettudományi kutatásokra*, Orv. Term.tud., Ért. II. sz. XIII(XVI)/III. 328. Kvár
276. [KOCH, A.] (1891) *Protokollauszüge über die im I. J. abgehaltenen Fachsitzungen*, Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIII(XVI)/III. 364–365. Kvár
277. KOCH, A. (1891)* *Die Tertiärbildungen des Siebenbürgischen Beckens. I. Theil: Palaeogene Abteilung*, Math. Nat.wiss. Ber. a. Ungarn IX/9. 151–161. Berlin–Budapest
278. KOCH A. (1892) *Beszéd, mellyel [...] az ünnepélyt megnyitotta* [Szabó Károly-émlékünnepély, 1891. dec. 14.], Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCI–XCII. Beszéd. fasc. II. 3–6. Kvár
279. KOCH A. (1892) *Beszéd, mellyel [...] az ünnepélyt megnyitotta* [Pályadíjkiosztási ünnepély], Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCI–XCII. Beszéd. fasc. III. 3–10. Kvár
280. KOCH A. (1892) *Beszéd, mellyel [...] az ünnepélyt befejezte* [Pályadíjkiosztási ünnepély], Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCI–XCII. Beszéd. fasc. III. 127–130. Kvár
281. KOCH A. (1892) *Beszéd, mellyel [...] a tudomány-egyetem kormányáról lelépett 1892. szeptember 18-án*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCII–XCIII. Beszéd. fasc. I. 3–32. Kvár
282. KOCH A. (1892) *Erdély újabbkori földfejlődéséről*, in: *Emlékkönyv a királyi magyar természettudományi társulat félszázados jubileumára*, Term.tud. könyvk. váll. XLVII. 442–452. Bp. [Ism. FRANZENAU Á. (1894) *Földt. közl.* XXIV/9–10. 314. uo. (Supl.) németül: 352. Bp.]
283. KOCH A. (1892) *Jelentése a csereviszony állásáról*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. XIV(XVII)/I. 198–199. Kvár
284. KOCH A. (1892)* *Földtani észleletek az erdélyi medence különböző pontjain. (Jelentés az Erdélyi Múzeum-Egylet megbízásában a múlt nyáron tett földtani kirándulásaim eredményeiről.) I.* A Mezőség északi szegélye, a Nagy-Szamos és a Lápos közötti vidék; II. A Sztrigy folyó torkolatának vidéke*, Orv. Term.tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/I. 65–78. uo. [Revue] németül: *Geologische Beobachtungen verschiedenen Punkten der siebenbürgischen Becken I. Nördlicher Rand des Mezőség und Gegend zwischen den Gross-Szamos- u. Lápos-Flüssen; II. Gegend der Mündung des Strellflusses*, 108–117. [a német fordítás nem teljes, folytatását ígérték, de elmaradt] Kvár [Klny. az V–VI-tal együtt.] [Bem. *** (1891) Term.tud. közl. XXIII/268. 641; uo. (1892) XXIV/272. 210–211. Bp.]

285. KOCH A. (1892) Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1892. február 29-én tartott közgyűléséből. Jelentések: II. Az ásvány-földtan osztályról, Orv. –Term. tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/I. 87–89. Kvár
286. KOCH A. (1892) Újabb erdélyi ősemlős-leletekről, in: *** Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott természettudományi szakülésekről [1891. dec. 18.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/I. 94–95. uo. [Revue] németül: *Über einige neue Ursäugerthierfunde Siebenbürgens*, 123–124. Kvár. [Lm. *** (1892) Term.tud. közl. XXIV/263. 44. Bp.]
287. KOCH A. (1892) *Herbich F. romániai krétafaunájának helyesbített meghatározása*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/I. 79–82. uo. [Revue] németül: *Rectifizierte Bestimmung der Herbich'schen Kreidefauna aus dem Quellgebiete der Dîmbovicioara in Rumänien*, 119–121. Kvár
288. [KOCH, A.] (1892) *Protokollauszüge über die abgehaltenen Fachsitzungen*, Orv. –Term.tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/I. 122–124. Kvár
289. KOCH A. (1892) *Földtani észleletek az erdélyi medence különböző pontjain. III. Kis-Disznód (Michelsberg), Nagy-Szeben és Vizakna vidékei; IV. Szász-Régentől Borszékig, Görgény-Sóakna és Maros-Toplicza vidéke*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVII)/II. 241–255. uo. [Revue] németül: *Geologische Beobachtungen verschiedenen Punkten der siebenbürgischen Becken. III. Gegend von Michelsberg, Hermannstadt und Vizakna; IV. Von Sächs. Regen bis Borszék, sammt Gegenden von Görgény-Sóakna und Maros-Toplica*, 334–340. Kvár [Bem. *** (1892) Term.tud. közl. XXIV/274. 323. Bp.]
290. KOCH A. – APÁTHY I. (1892) [Ásványtani pályamunka-bírálat (BALOGH Péter és ULMANEK J. Gyula)] in: MARTIN [L.] *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1891–92. tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCI–XCII. Beszéd. fasc. III. 108–110. Kvár
291. KOCH A. (1892)* *Az 1888. évi erdélyi földrengésről*, Földt. közl. XXII/11–12. 358–362. uo. [Supl.] németül*: *Über die siebenbürgischen Erdbeben in Jahre 1888*. 394–399. Bp.
292. KOCH A. (1893) *Jelentés a csereviszony állásáról a múlt évben*, Orv.–Term.tud. Ért. I. sz. XV(XVIII)/I. 129–130. ua. megjelent uo. II. sz. XV(XVIII)/I. 69–70. Kvár
293. [KOCH A. (1893)] *Jegyzéke azon társulatoknak, melyekkel az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos–term.-tud. szakosztálya csereviszonyban áll – és kiadványaiknak, melyeket az Erdélyi-Múzeum könyvtára azoktól kapott*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/I. 71–78. Kvár
294. KOCH A. – APÁTHY I. (1893) [Ásványtani pályamunka-bírálat (PÁLFY Mór)] in: FARKAS Gy. *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1892–93. tanévi pályázatok eredményéről*, Acta Reg. Sci Univ.

- Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCII–XCIII. Beszéd. fasc. II. 104–106. Kvár
295. KOCH A. (1893) *A bábai szorosban gyűjtött fossiliák jegyzéke*, in: MÁRTONFY L. *Adatok az erdélyi medence ásvány-földtani ismeretéhez. III. A bábai szoros*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVII)/III. (1892) 355–366. Kvár
296. KOCH A. (1893) *Magyarország erdélyi részeinek új átnézetes földtani térképe*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok az 1892-i év folyamán megtartott természettudományi szakülésekről* [1892. dec. 16.], Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVII)/III. (1892) 372–374. Kvár [Lm. *** (1893) Term.tud. közl. XXV/284. 204. Bp.; ism FRANZENAU Á. (1894) Földt. közl. XXIV/9–10. 314. uo. (Supl.) németül: 352. B.]
297. [KOCH, A.] (1893) *Protokollauszüge über die abgehaltenen Fachsitzungen*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XIV(XVII)/III. (1892) 392. Kvár
298. KOCH A. (1893)* *Földtani észleletek az erdélyi medence különböző pontjain. V. Szék, Keresztúr és Tarcsfalva vidékei; VI. Az Olt menti basaltvidék*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/I. 35–54. T. II. uo. [Revue] németül: *Geologische Beobachtungen an verschiedenen Punkten des Siebenbürgischen Beckens. V. Die Gegend von Székely-Keresztur und Tarcsfalva; VI. Die Basaltgegend am Altflusse*, 91–99. Kvár [Klny. az I–IV-gyel együtt.] [Bem. *** (1893) Term.tud. közl. XXV/286. 322. Bp.; ism. BECKE, F. (1895) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1895/I/III. Ref. 73–74. Stuttgart; FRANZENAU Á. (1897) Földt. közl. XXVII/8–10. 344–345. uo. (Supl.) németül: 412–413. Bp.]
299. KOCH A. (1893) *Az orvos–természettudom. szakosztály f. évi február 26-án tartott közgyűléséből. Jelentés a csereviszony állásáról és fejlődéséről a múlt évben*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/I. 69–70. Kvár
300. [KOCH A.] (1893) *Jegyzéke azon társulatoknak, melyekkel az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos term-tud. szakosztálya csereviszonyban áll – és kiadványaiknak, melyeket az Erdélyi Múzeum könyvtára azoktól kapott*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/I. 71–78. Kvár
301. [KOCH, A.] (1893) *Protokollauszüge über die abgehaltenen Fachsitzungen*, Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/I. 103. Kvár
302. KOCH A. (1893) *Magyarország erdélyi részeinek új átnézete s földtani térképe. A magy. orv. term.vizsg. 1892. aug. 22–25. Brassóban tartott XXVI. vándorgyűl. tört. vázl. munk. 455–464. Bp. [Ism. FRANZENAU Á. (1894) Földt. közl. XXIV/5–10. 314. uo. (Supl.) németül: 352. Bp.; BIELZ, E. A. (1895) Verh. u. Mitth. d. Siebenb. Ver. f. Nat.wiss. z. Hermannstadt XLIV. 98. Hermannstadt]*

303. KOCH A. (1893)* *Könyvismertetés. Bittner S. Decapoden des pannonischen Tertiärs* című közleményének ismertetése, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/II.* 159–165. Kvár [Bem. *** (1893) *Term.tud. közl. XXV/287.* 379–380. Bp.]
304. KOCH A. (1893) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1893. május 10-ikén tartott közgyűléséből. Jelentések I. Az ásvány-földtani osztályról*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/II.* 166–168. Kvár
305. [KOCH, A.] (1893) *Protokollauszüge über die abgehaltenen Fachsitzungen*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/II.* 182. Kvár
306. KOCH A. (1893) *A gyalui havasokon keresztül kb. É.–D. irányban vitt geologiai szelvény*, in: *** *Jegyzőkönyvi kivonatok a megtartott természet-tud. szakülésekről* [1893. oct. 27.], *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XV(XVIII)/III.* 286. Kvár [Lm. *** (1893) *Term.tud. közl. XXV/291.* 598. Bp.]
307. KOCH A. (1894)* *Földtani észleletek az erdélyi medencze különböző pontjain VII. Az Olt-menti basaltvidéken tett újabb észrevételeim; VIII. A Maros és a N.-Küküllő közének földtani alkatáról*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XVI(XIX)/I.* 1–34. 2 T. uo. [Revue] német kivonat:* *Geologische Beobachtungen an verschiedenen Punkten des Siebenbürgischen Beckens. VII. Neue Beobachtungen in der Basaltgegend am Altflusse; VIII. Über den geologischen Bau des zwischen dem Maros- und dem Gr. Kokkelflusse gelegenen Gebietes*, 81–94. Kvár [Bem. *** (1894) *Term.tud. közl. XXVI/295.* 150. és /298. 341. Bp.]
308. KOCH A. (1894) *Megemlékezés Primics Györgyről (1849–1893)*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XVI(XIX)/I.* 69–76. [munkáinak irodalmi jegyzékével] Kvár
309. KOCH A. (1894) *Jelentés a csereviszonyokról*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XVI(XIX)/I.* 76. Kvár
310. KOCH A. (1894) *Jegyzéke a kiadványoknak, melyek csereviszonyunk révén 1894. év folyamán alólírotthoz beérkeztek*, *Orv.–Term.tud. Ért. II. sz. XVI(XIX)/I.* 77–79. Kvár
311. KOCH A. – KANITZ Á. (1894) [Ásványtani pályamunka-bírálat (PÁLFY Mór)] in: FARKAS Gy. *A matematikai és természettudományi kar jelentése az az 1893–94. tanévi pályázatok eredményéről*, *Acta Reg. Sci Univ. Claudiopolitanae Francisco-Josephinae anni MDCCCXCIII–XCIV.* Beszéd. fasc. II. 110–111. Kvár
312. KOCH A. (1894)* *Új adatok a gyalui havasok földtani szerkezetének pontosabb ismeretéhez*, *Földt. közl. XXIV/4–5.* 98–110 T. III. uo. [Supl.] németül: *Neue Beiträge zur genaueren geologischen Kenntniss der Gyaluer Hochgebirges*, 135–142. Bp. [Bem. *** (1894) *Term.tud. közl. XXVI/293.* 41–42. Bp.; ism. BECKE, F. (1896) *N. Jhb. F. Min. Geol. Pal.* 1896/II/III. Ref. 111. Stuttgart]

313. KOCH A. (1894) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1894. május 26-án tartott közgyűléséből a természettudományi osztályok jelentései: I. Az Ásvány-földtani osztályról*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XVI(XIX)/II. 197–198. Kvár
314. KOCH A. (1894) *Az erdélyrészi medence harmadkori képződményei. I. rész. Paleogén csoport*, MKFI Évk. X/6, 159–358. VI–IX. T. 10 á. Bp. Németül: *Die Tertiärbildungen des Beckens der siebenbürgischen Landestheile I. Theil: Paläogene Abtheilung*, Jhb. d. k. ung. geol. A. X. 177–400. VI–IX. T. Bp. [Ism. ANDREAE, A. (1896) N. Jhb. F. Min. Geol. Pal. 1896/I/III. Ref. 113–116. Stuttgart; FRANZENAU Á. (1897) Földt. közl. XXVII/11–12. 457–458. uo. (Supl.) németül: 504–505. Bp.]
315. KOCH A. (1894)* *Hantken Miksa (1821–1893)*, Földt. közl. XXIV/9–10. 261–268. [munkáinak irodalmi jegyzékével] uo. [Supl.] németül: *Maximilian v. Hantken (1821–1893)*, 315–317. Bp.
316. KOCH A. (1894)* *Primics György (1849–1893.)*, Földt. közl. XXIV/9–10. 269–275 [munkáinak irodalmi jegyzékével] uo. [Supl.] németül: *Georg Primics (1849–1893)*, 317–319. Bp.
317. [KOCH A.] (1895) *Jegyzéke a kiadványoknak, melyek csereviszonyunk révén 1894. év folyamán beérkeztek*, Orv.-Term.Tud. Ért. I. sz. XVII(XX)/I. 63–65. Kvár
318. KOCH A. (1895)* *Földtani észleletek az erdélyi medence különböző pontjain. (Jelentés az Erd. Múz. Egyl. megbízásában a múlt nyáron tett földtani kirándulásai eredményeiről). IX. Adalékok a N.-Küküllő és Olt köze földtani alkatának ismeretéhez*, Orv.-Term.tud., Ért. II. sz. XVII(XX)/I. 1–19. uo. [Revue] német kivonat: *Geologische Beobachtungen an verschiedenen Punkten des siebenbürgischen Beckens. IX. Gegend zwischen der Gr. Kokkel- und Alt Flüssen*, 85–89. Kvár [Ism. BIELZ, E. A. (1895) Verh. u. Mitth. d. Siebenb. Ver. f. Nat.wiss. z. Hermannstadt XLIV. 98–101. Hermannstadt]
319. KOCH A. (1895)* *Szabó József (1822–1894)*, Földt. közl. XXV/9–10. 273–302. 1 fotó [munkáinak irodalmi jegyzékével] uo. [Supl.] németül: *Josef von Szabó (1822–1894)* 321–327. Bp.
320. KOCH A. (1895) *Az Erdélyi Múzeum-Egylet 1895. április 22-én tartott közgyűléséből: a természettudományi osztályok jelentései. II. Az ásvány-földtani osztályról*, Orv.-Term.tud. Ért. II. sz. XVII(XX)/II. 230–232. Kvár
321. KOCH A.–KOCH F. (1895): *Ásvány-, kőzet- és földtan. Vegytani bevezető résszel*, Nagel B. kiad. 198 o. Bp.
322. KOCH A. (1896) *Hantken Miksa emlékezete (1821–1893)*, Akad. ért., VII/7. 343–348. Bp.
323. KOCH A. (1896)* *A Gryphaea Eszterházyi PÁVAY előfordulásáról és elterjedéséről*, Földt. közl. XXVI/11–12. 324–330. uo. [Supl.] németül: *Über das Vorkommen der Gryphaea Eszterházyi PÁVAY*, 360–366. Bp. [Bem. *** (1897)]

- Term.tud. közl. XXIX/331. 143. Bp.; ism. BIELZ, E. A. (1896) Verh. u. Mitth. d. Siebenb. Ver. f. Nat.wiss. z. Hermannstadt XLIV. 96. Hermannstadt; TAUSCH, L. (1898) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1898/4. 119–120. Wien]
324. BOECKH J. – KOCH A. – PETHÓ Gy. – TELEGDI ROTH L. – SCHAFARZIK F. – SZONTAGH T. – GESELL S. – HALAVÁCS [sic!] – Gy. PALINI INKEY B. – POSEVITZ T. (1896) *Magyarország geologiai térképe* [Erdély és a Fruska-Gora térképét kidolgozta és a Kongresszuson az egészét bemutatta KOCH A.], Ezredévi Bány. Koch. és Geol. Kongr. Bp.-en, 1896. szept. 25–26. Kosmos. 9 o. 1 T. Bp. Németül: *Geologische Karte von Ungarn*, Montan. u. Geol. Millenn.-Congr. Bp. 25. u. 26. Sept. 1896. Kosmos. 10 o. Bp. Franciául: *Carte géologique de la Hongrie*, Congr. Millén. d. Mines, Métall. et Geol. Bp. 1896. Kosmos. 10 o. Bp.
325. BOECKH J. – GESELL S. [összeáll.] KOCH, A. [bemut.] (1896) *A magyar korona országainak hasznosítható ásványai és ércztelepei*, Ezredévi Bány. Koch. és Geol. Kongr. Bp.-en, 1896. szept. 25–26. Kosmos. 6 o. 1 T. Bp. Németül: *Die nutzbaren Mineralien und Erze auf dem Gebiete der Länder der ungarischen Krone*, Montan. u. Geol. Millenn.-Congr. Bp. 25. u. 26. Sept. 1896. Kosmos. 6 o. 1 T. Bp. Franciául: *Carte des districts miniers de la Hongrie*, Congr. Millénaire d. Mines, de la Métall. et de la Géol. Budapest 1896. Kosmos. 6 o. 1 T. Bp.
326. KOCH A. (1897) *Prohyracodon orientalis, egy új ősemlős Erdély középeocæn rétegeiből* (kivonat), Math. – term.tud. ért. XV/2. 130. Bp.
327. KOCH A. (1897)* *Prohyracodon orientalis, egy új ősemlős Erdély középeocæn rétegeiből*, Term.rajz. füz. XX/4. 481–490. 2, uo. németül: *Prohyracodon orientalis, ein neues Ursäugethier aus den mitteleocänen Schichten Siebenbürgens*, 490–500. T. XII–XIII. Bp. [Ism. BIELZ, E. A. (1896) Verh. u. Mitth. d. Siebenb. Ver. f. Nat.wiss. z. Hermannstadt XLVI. 95. Hermannstadt]
328. BOECKH J. – HOFMANN K. – INKEY B. – LÓCZY L. – TELEGDI ROTH L. (1897) *A magyar korona országai földtani viszonyainak rövid vázlatja. Magyarázó szöveg Magyarország átnézetes geologiai térképéhez, magyar és német nyelven*, MKFI Bp. [Könyvészetileg nem állt módunkban ellenőrizni.]
329. KOCH A. (1898)* *Újabb megfigyelések és gyűjtés Felső-Lapugyon*, Földt. közl. XXVIII/7–9. 209–226. 4 T. ua. [Supl.] németül: *Neuere Beobachtungen und Aufsammlung in Felső-Lapugy*, 265–277. Bp. [Bem. *** (1898) Term.tud. közl. XXX/344. 213. Bp.]
330. HOFMANN K. – GESELL S. – KOCH A. (1898) *Nagybánya vidéke. 15. zóna/XXIX. rovat jelű lap (1 : 75,000). Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez*, MKFI, 16 o. Németül: *Die Gegend von Nagybánya Blatt Zone 15./Col. XXIX. (1 : 75,000). Erläuterungen zur geologischen Spezialkarte der Länder der ung. Krone*, 17 o. Bp.

331. KOCH A. (1898)* *Az erdélyi medencze ifjabb harmadkori képződményei*, Math.–Term.tud. Ért. XVI/5. 421–436. 1 tábl. Bp.
332. KOCH, A. (1898) *Die jüngeren Tertiärbildungen des Siebenbürgisches Beckens*, Math. Nat.wiss. Ber. a. Ungarn XVI/3. 59–76. Bp.
333. KOCH A. (1899) *Egy kihalt czetfélének farokcsigolya-maradványai Kolozsvárról*, Földt. közl. XXIX/5–7. 148–153. 4 fig. uo. [Supl.] németül: *Schwimmwirbel-reste eines ausgestorbenes Cetaceen von Kolozsvár*, 204–209. Bp. [Bem. *** (1899) Term.tud. közl. XXX/353. 42. Bp.; ism. BITTNER, A. (1899) Verh. d. k. k. geol. R.A. 1899/13–14. 364. Wien]
334. PETHŐ Gy. – KOCH A. (1900) *Bizottsági jelentés és javaslat a Magyarhoni Földtani Társulat Tekintetes Választmányához a Szabó József nevét viselő emlék-éremmel kitüntetendő munka ügyében*, Földt. közl. XXX/1–4. 60–66. Bp.
335. KOCH A. (1900) *Az erdélyrészi medencze harmadkori képződményei. II. Neogen csoport*, Magyarhoni Földt. Társ. [supl. vol. X. MKFI Évk.] 331 o. 3 T. 50 á. 19. tábl. Bp. Németül: *Die Tertiärbildungen des Beckens der siebenbürgischen Landestheile. II. Neogene-Ablagerung*, 369 o. 3 T. 15 á. [Ism. SCHAFARZIK F. (1901) Földt. közl. XXXI/1–4. 41–42. uo. (Supl.) németül: 134–136. Bp.] [Román, nem teljes ford.: MÉSZÁROS, N. *Eingehende Beschreibung der jungtertiären gebilde des Siebenbürgischen Beckens (Descrierea amănunțită a formațiunilor terțiare tinere din Bazinul Transilvănean*, 472 o. dactilograf., Tg. Ocna – a Babeș–Bolyai Tudományegyetem Földtan Könyvtárában 10 808 jelzet alatt – kéziratként]
336. KOCH A. (1900) *A magyar korona országai kövült gerincesállat maradványainak rendszeres átnézete, A magyar orv. term.vizsg. 1899. aug. 27–31. Szabadkán tartott XXX. vándorgyűl. tört. vázl. munk. 526–560. Bp. [Ism. Sz–N. (1900): Földt. közl. XXX/8–9. 232. uo. (Supl.) németül: 253. Bp.]*
337. KOCH A. (1902)* *A Magyarhoni Földtani Társulat 50 éves működésének története*, Földt. közl. XXXII/5–6. 165–187. T. IV–V. 4 tábl. Bp.
338. SUESS, E. (KOCH A. [fordítása és] közlése) (1902) *Földünk felszíni alakulásáról – Suess Ede búcsúelőadása a bécsi egyetemen 1901. július 13-ikán*. Term.tud. közl. XXXIV/395. 450–457. Bp.
339. KOCH A. (1902) *Új adat a muflon korábbi elterjedéséhez*, Földt. közl. XXXII/10–12. 346–350. 3 á. uo. [Supl.] németül: *Neuer Beitrag zur früheren Verbreitung des Muflons*, 403–408. Bp.
340. KOCH A. (1904) *A gyalui havasok andesit teléreinek valószínű keletkezés módja. A magy. orv. term.vizsg. 1903. szept. 6–9. Kvárott tartott XXXII. vándorgyűl. tört. vázl. munk. 219–221. 1 á. Bp.*
341. KOCH A. (1904) *Apró paleontológiai közlemények. 1. Sphyaenodus cf. priscus Ag. a Kolozsvár vidéki középeocén durvamészéből; 2. Smerdis cf. macrurus Ag. a dési felsőmediterrán dacittufából*, Földt. közl.

- XXXIV/8–10. 332–335. uo. [Supl.] németül: *Kleine paläontologische Mitteilungen 1. Sphyaenodus cf. priscus Ag. aus dem mitteleozänen Grobkalke der Umgebung Kolozsvárs; 2. Smerdis cf. macrurus Ag. aus dem obermediterranen Dazittuffe von Dés*, 365–367. Bp.
342. KOCH A. (1905) *Emlékbeszéd Staub Móric felett*, Földt. közl. XXXV/2–3. 61–76. 1 portré [munkáinak irodalmi jegyzékével], uo. [Supl.] németül: *Gedenkrede über Prof. Dr. Moriz Staub*, 127–139. Bp.
343. KOCH A. (1905) *Megnyitóbeszéd a Magyarhoni Földtani Társulat 1905. február hó 1-én tartott közgyűlésén*, Földt. közl. XXXV/2–3. 97–99. Bp.
344. KOCH A. (1905) *Az Egyetem föld- és őslénytani intézete s újabb szerzeményei*, Földt. közl. XXXV/5. 234–236. uo. [Supl.] németül: *Das geologische und paläontologische Institut der Universität in Budapest und seine neueren Erwerbungen*, 270–273. Bp.
345. KOCH A. (1905) *A Kárpátok szerkezete és alakulása*, Term.tud. közl. XXXVIII–LXXIX. 2–3. Pótfüz. 114–123. Bp.
346. KOCH A. (1906)* *Az erdélyi részek másodkori képződményei*, Orv.–Term. tud. Ért. II. sz. XXVII(XXX)/I–II. (1905) 90–149. 1 tábl. Kvár
347. KOCH A. (1906) *Megnyitóbeszéd a magyarhoni Földtani Társulat 1906. február hó 7-én tartott közgyűlésén*, Földt. közl. XXXVI/1–3. 61–65. Bp.
348. KOCH A. (1906) *A hazai geológia haladása a mult század második felében* (megnyitó előadás). *A magy. orv. term.vizsg. 1905. aug. 27–30. Szegeden tartott XXXIII. vándorgyűl. tört. vázl. és munk.* 195–199. Bp.
349. KOCH A. (1907) *Megnyitóbeszéd a magyarhoni Földtani Társulat 1907. februárius hó 6-án tartott közgyűlésén*, Földt. közl. XXXVII/1–3. 45–47. Bp.
350. KOCH A. (1908) *Megnyitóbeszéd a Magyarhoni Földtani Társulat 1908. februárius hó 5-én tartott közgyűlésén*, Földt. közl. XXXVIII/1–2. 67–70. Bp.
351. KOCH A. (1908) *Megnyitóbeszéd a Magyarhoni Földtani Társulat 1909. februárius hó 3-án tartott közgyűlésén*, Földt. közl. XXXIX/1–2. 47–49. Bp.
352. KOCH A. (1909) *megjegyzése: Nopcsa Ferenc a Marostól É.-ra föllépő danien kérdésben bemutatott előadásával kapcsolatban*, Földt. közl. XXXIX/1–2. 58. Bp.
353. KOCH A. (1909) *Az újabb hegyképződési elméletekről*, Term.tud. közl. XCIII–XCIV. 1–2. Pótfüz. 1–15. Bp.
354. KOCH A. (1908) *Elnöki megnyitó a Magyarhoni Földtani Társulat 1910 februárius hó 10-én tartott tisztújító közgyűlésén*, Földt. közl. XL/1–2. 57–58. Bp.
355. KOCH A. (1911) *Rhinocorida ősemlős maradványai a Kolozsvár vidéki középoligocén rétegekből*, Ann. Mus. Nat. Hung. IX/1. 371–379. T. X. 1 á. 4 tábl. uo. németül: *Rhinoceriden-Reste aus den Mitteloligozenen Schichten der Gegend von Kolozsvár*. 379–387. Bp.

356. KOCH A. (1911) *Új adalékok a Gryphaea Eszterházyi elterjedéséhez és geológiai jelentőségéhez*, Földt. közl. XLI/1–2. 42–45. Bp.
357. KOCH A. (1913) *Első pótlék a magyar korona országai kövült gerincesállat maradványainak rendszeres átnézetéhez* [kivonat]. *A magy. orv. term. vizsg. 1912. aug. 25–29. Veszprémben tartott XXXVI. vándorgyűl. tört. vázl. és munk.* 169–171. Bp.

Anton Koch, original din Serbia de azi (partea sudică a Ungariei de odinioară) a ajuns pe meleagurile transilvane odată cu înființarea Universității din Cluj, unde a devenit geologul cel mai de seamă al acestei teritorii și fondatorul unei școli de geologie. El a fost membrul cel mai activ al tuturor timpurilor în Secția de Științele Naturii din cadrul Societății Muzeului Ardelean.

În lucrarea noastră prezentăm premisele de pe tărâmul geologiei ale Societății Muzeului Ardelean, dinaintea stabilizării lui Koch la Cluj. După schițarea succintă a biografiei, analizăm atitudinea lui față de ideile fundamentale ale Societății (muzeistică și/sau for științific), relevând dibăcia cu care între reprezentanții celor două viziuni – deseori în evidentă confruntare – a găsit modalitatea cea mai ideală în a sintetiza aceste direcții în folosul prosperării Colecției de Mineralogie și Geologie, pe de o parte, și în scopul elucidării geologiei Transilvaniei, pe de altă parte.

În anexă publicăm bibliografia completă a lui Anton Koch privind activitatea sa referitoare la geologia Transilvaniei, respectiv asupra istoriei cercetărilor ei științifice – acesta fiind o bază de date cu care până acum istoria științei a rămas datoare. În acest mod încercăm să aducem omagiul cuvenit amintirii personalității lui în așa fel, încât să oferim un mijloc pentru integrarea mai lesne a rezultatelor lui în tezaurul științific al prezentului.

Anton Koch, born in the territory of today's Serbia (then the southern part of Hungary) arrived to Transylvania at the time, when the University of Cluj was first opened, where he became a researcher in the area of geology, having to be the most influent geologist of the territory, founding a school of geology. He was the most active member of the Transylvanian Museum Society's Nature Science Section.

In our work we will present the geologic studies of the Transylvanian Museum Society prior to Koch's settlement in Transylvania. Furthermore after a short biography we shall insist on his point of view regarding the fundamental two – often controversial – ideas of the association (these being a collector- and/or research-centre) while presenting his skillful way of finding the most ideal balance between the two directives for the prosperity of the Mineralogical and Geological Collection and the science of Transylvania's geology.

As an attachment you will find the complete bibliography of Anton Koch's work regarding the Transylvanian geology as well as the history of science – which science had been missing until now. In this way we wish to stand in honour before him, while giving new means to include his accomplishments in science.